

Utnyttjar finska börsbolag flexibiliteten i nedskrivningstesterna? – 15 år
med IAS 36

Christoffer Lindroos
Pro gradu-avhandling i redovisning
Handledare: Thomas Carrington
Fakulteten för samhällsvetenskaper och ekonomi
Åbo Akademi

ÅBO AKADEMI – Fakulteten för samhällsvetenskaper och ekonomi

Abstrakt för Pro gradu-avhandling

Ämne: Redovisning	
Författare: Christoffer Lindroos	
Titel: Utnyttjar finska börsbolag flexibiliteten i nedskrivningstesterna? – 15 år med IAS 36	
Handledare: Thomas Carrington	
<p>Behandlingen av goodwill förändrades avsevärt i samband med att IFRS blev obligatoriskt för EU-börslistade bolag. Den reviderade versionen av IAS 36 medförde att systematiska avskrivningar ersattes med så kallade årliga nedskrivningstest. Även om den nya redovisningsstandarden var avsedd att förbättra de finansiella rapporternas tillförlitlighet, har den kritiserats. En stor del av kritiken har riktats mot den handlingsfrihet som är kopplad till standarden. I själva verket har ett flertal tidigare studier inom goodwillområdet framfört empiriskt bevis på att standarden bidragit med nya möjligheter för resultatmanipulering.</p> <p>Avhandlingens syfte var att undersöka ifall det finns indikationer som tyder på att finska börsnoterade bolag utnyttjar flexibiliteten i IAS 36. Med hjälp av ett urval bestående av 514 årsobservationer mellan tidsperioden 2014 och 2019, undersöktes de bakomliggande faktorerna som påverkar besluten om goodwillnedskrivningar i finska börsnoterade bolag.</p> <p>Resultaten från den logistiska och linjära regressionsmodellen visar att det finns samband mellan goodwillnedskrivningar och variabler som uttrycker opportunistiskt beteende. I avhandlingen framkom det empiriskt stöd på att en ny vd gör oftare och dessutom större goodwillnedskrivningar. Därtill framkom det i avhandlingen indikationer som tyder på att finska börsnoterade bolag använder big bath-redovisning i samband med goodwillnedskrivningar. Sammantaget tyder resultaten på att nedskrivningarna inte nödvändigtvis återspeglar faktiska värdenedgångar och att företagsledningarna i finska börsnoterade bolag kan ha agentbaserade incitament att utnyttja flexibiliteten i IAS 36.</p>	
Nyckelord: goodwill, IFRS, nedskrivningstest, resultatmanipulering	
Datum: 5.5.2021	Sidantal: 56

INNEHÅLLSFÖRTÄCKNING

1	INLEDNING.....	1
1.1	Introduktion.....	1
1.2	Problemområde	2
1.3	Syfte och avgränsningar	4
1.4	Arbetets fortsatta uppläggning	4
2	REDOVISNING AV GOODWILL	5
2.1	Introduktion till kapitlet	5
2.2	Immateriell tillgång.....	5
2.3	Perspektiv på goodwill.....	6
2.3.1	Internt upparbetad goodwill	8
2.4	De tre tankeskolorna om behandlingen av goodwill.....	8
2.5	Rörelseförvärv och tillämpning av förvärvsmetoden.....	9
2.6	Nedskrivning av goodwill enligt IAS 36	11
2.6.1	Fastställande av kassagenererande enheter	12
2.6.2	Fastställande av återvinningsvärde och redovisat värde	12
2.6.3	Fördelning av goodwill på kassagenererande enheter	13
2.6.4	Nedskrivningstest på goodwill.....	13
2.6.5	Nedskrivning av kassagenererande enheter	14
2.7	Kritik mot den nuvarande nedskrivningspraxisen.....	15
2.8	Fördelar med det nuvarande nedskrivningstestet.....	16
3	INFORMATIONASASYMMETRI OCH AGENTTEORIN.....	18
3.1	Bakgrund till agentproblemet.....	18
3.2	Opportunistiskt beteende.....	18
4	TIDIGARE FORSKNING OCH HYPOTESUTVECKLING.....	20
4.1	Introduktion till kapitlet	20
4.2	Goodwillnedskrivningar och opportunistiskt beteende.....	20
4.2.1	Resultatmanipulering	20
4.2.2	Vd-byte och goodwillnedskrivningar.....	23
4.2.3	Skuldsättningsgradens inverkan på nedskrivningar	25
4.3	Goodwillnedskrivningar som motsvarar faktiska nedskrivningar	26
5	METOD	30
5.1	Introduktion till kapitlet	30
5.2	Kvantitativ analys.....	30

5.3	Datainsamling och urval	31
5.4	Forskningsdesign	32
5.5	Variabler.....	32
5.5.1	Variabler av intresse.....	33
5.5.2	Resultatmanipulering	33
5.5.3	Ekonomiska faktorer	34
5.5.4	Kontrollvariabel på företagsnivå.....	35
6	RESULTAT	38
6.1	Introduktion till kapitlet	38
6.2	Deskriptiv statistik	38
6.3	Regressionsanalys	44
6.3.1	Bakomliggande faktorer till goodwillnedskrivningar	44
6.3.2	Faktorer som påverkar storleken på goodwillnedskrivningar	46
6.3.3	Övriga analyser	47
6.4	Resultatdiskussion.....	49
6.5	Begränsningar, reliabilitet och validitet	52
7	SAMMANFATTNING.....	54
7.1	Avhandlingens konklusioner.....	54
7.2	Bidrag och förslag på fortsatta studier	55
	KÄLLFÖRTÄCKNING	57

TABELLER

Tabell 1.	Urvalsprocess.....	31
Tabell 2.	Förväntad effekt av variabler som representerar opportunistiskt beteende	34
Tabell 3.	Förväntad effekt av variabler som representerar ekonomiska faktorer	35
Tabell 4.	Variablernas beskrivning	37
Tabell 5.	Identifierade goodwillnedskrivningar	39
Tabell 6.	Deskriptiv statistik	41
Tabell 7.	Pearsons korrelationstabell	43
Tabell 8.	Resultat från logistiska regressionsmodellen.....	45
Tabell 9.	Resultat från linjära regressionsmodellen.....	47
Tabell 10.	Resultat från övriga analyser	49

FÖRKORTNINGAR

FASB	Financial Accounting Standards Boards
IAS	International Accounting Standards
IASB	International Accounting Standards Board
IFRS	International Financial Reporting Standards
SFAS	Statement of Financial Accounting Standards
OMXH	Nasdaq OMX Helsinki

1 INLEDNING

1.1 Introduktion

Goodwill och behandlingen av det är ett komplext och kontroversiellt ämne som intresserat forskare runt om i världen i årtal (Seetharaman, Balachandran och Saravanan, 2004; Bugeja och Gallery, 2006; EFRAG, 2017). Den goodwill som vi idag ser i balansräkningen uppstår i samband med företagsköp och utgör det överpris som betalas vid ett rörelseförvärv (Nethercott och Hanlon, 2002). Även om det ännu idag finns motstridiga syner på goodwill, anser redovisningsorganen International Accounting Standards Board (IASB) och Financial Accounting Standards Boards (FASB) att goodwill uppfyller kravet på en tillgång.

Den ökande ekonomiska betydelsen av immateriella tillgångar har medfört omfattande förändringar av standarder som är förknippade med redovisningen av goodwill (Jerman och Manzin, 2008). Från och med den 1 januari 2005 har alla börslistade bolag i EU haft en skyldighet att upprätta sina finansiella rapporter enligt IFRS. Den tidigare behandlingen av goodwill resulterade emellertid i att det redovisade värdet av goodwill inte motsvarade det verkliga värdet. Den reviderade versionen av IAS 36 medförde att den systematiska avskrivningen av goodwill slopades och ersattes istället med regelbundna årliga nedskrivningstest i den tron att nedskrivningstestet skulle återspegla det underliggande värdet bättre än den tidigare metoden (Chalmers, Godfrey och Webster, 2011). Kortfattat innebär nedskrivningstesterna att goodwill uppskattas till verkliga värden för att därefter fastställa ifall det finns ett nedskrivningsbehov (IAS 36).

Eftersom goodwill inte har en aktiv marknad med tillgängliga marknadspriser, kommer uppskattningen av tillgångens verkliga värde emellertid basera sig på ett antal subjektiva antaganden från ledningen (Hamberg, Paananen och Novak, 2011). Eftersom dessa inte är verifierbara, får företagsledningen i praktiken handlingsfrihet att avgöra när en nedskrivning ska redovisas och hur stor värdeminskningen i sådana fall är (Lhaopadchan, 2010). Flera hävdar att standarden ökat på subjektiviteten i finansiella rapporter då nedskrivningstesterna i stor utsträckning grundar sig på

subjektiva antaganden från ledningen (Wines, Dagwell och Windsor, 2007; Ramanna, 2008). I den befintliga litteraturen finns det ökande bevis om att standarden bidragit med nya möjligheter till resultatmanipulering (b.la. Jordan och Clark, 2004; Masters-Stout, Costigan och Lovata, 2008; Storå, 2013). Fastän den nuvarande standarden blivit utsatt för omfattande kritik finns det också studier som stöder införandet av årliga nedskrivningstest. Flera hävdar att nedskrivningstesterna förbättrat informationen som tillhandahålls i finansiella rapporter gällande goodwill (b.la. Godfrey och Koh, 2009; Chalmers, Godfrey och Webster, 2011; Lee, 2011).

1.2 Problemområde

Även om goodwill är ett välstuderat område kan problematiken inte negligeras, snarare bör den lyftas fram mera. Företagsförvärvsverksamheten har visat en växande trend (Deloitte, 2018). Då goodwill uppstår i samband med företagsförvärv har också goodwill ökat avsevärt. Mellan tidsperioden 2005 och 2014 ökade goodwill med 43 % i bolag som tillhörde S&P Europe 350 Indexet (EFRAG, 2016). I Finland har goodwill likaså ökat. Mellan tidsperioden 2015 och 2018 ökade goodwill i Finland med hela 48 %, och från och med 2018 har goodwill ökat med dryga 2,5 miljarder euro. Sedan 2015 har goodwillbalanser bland finska börsnoterade bolag stigit med 13 miljarder euro och utgör idag så mycket som en fjärdedel av det totala kapitalet i samtliga bolag (Kauppalehti.fi, 2019; Kauppalehti.fi, 2020). Man kan således inte bortse från det faktum att goodwill idag är en betydande tillgång i flera finska börsbolag.

År 2013 publicerade IASB en granskning efter införandet av standarden (eng. *Post implementation review*) som visade att det i allmänhet fanns en gemensam uppfattning i Europa och andra områden att redovisningen av goodwill behöver mer uppmärksamhet. Som följd av detta utfärdade EFRAG ett diskussionsinlägg som tydde på ett allmänt missnöje, då enbart 10 % av respondenterna stödde det nuvarande nedskrivningstestet (EFRAG, 2014). Sedan år 2004 har finska börsnoterade bolag tillämpat IFRS-standarder och från och med år 2005 applicerat årliga nedskrivningstest. Övergången från finländska redovisningsstandarder till IFRS-standarder medförde en omfattande förändring i behandlingen av goodwill då goodwill

enligt finska bokföringslagen tidigare avskrevs under en period mellan 5 och 20 år (Bokföringslag 1336/1997).

I motsats till den tidigare behandlingen betonar den nuvarande behandlingen balansräkningen framför resultaträkningen då goodwilltillgången i praktiken kan ha en nyttjandeperiod som kan uppgå så länge som verksamheten har fortsatt drift. Den omfattande förändringen i behandlingen av goodwill väckte intresset hos Pajunen och Saastamoinen (2013) att genom en enkätstudie undersöka hur finska revisorer upplevde nedskrivningstesten i allmänhet. Enkätsvaren tydde på att finska revisorer har olika syner på den rådande goodwillbehandlingen. Därtill påpekar Carlin och Finch (2011) att företag haft svårigheter att utföra nedskrivningstesten enligt riktlinjerna i IAS 36. Givet problematiken kring behandlingen av goodwill och den ökande mängden goodwill i finska börsbolag, undersöks i denna avhandling om det finns indikationer som tyder på att IAS 36 felanvänds 15 år efter att standarden infördes.

Att undersöka faktorer som eventuellt kan förklara det bakomliggande beslutet att göra goodwillnedskrivningar är intressant på flera sätt. Ett flertal tidigare undersökningar på förklarande faktorer bakom nedskrivningsbeslut bygger på äldre data, det vill säga från perioden då standarden var ny (se AbuGhazaleh, Al-Hares och Roberts, 2011; Hamberg, Paananen och Novak, 2011). Saastamoinen och Pajunen (2016) som undersökte goodwillnedskrivningar i finska börsnoterade bolag mellan tidsperioden 2005 och 2009 påpekar bland annat att de erhållna slutresultaten möjligen kan ha påverkats av att standarden var ny vid den tiden. Därför hävdar Saastamoinen och Pajunen (2016) att en liknande studie på mer aktuella data kunde bidra till den redan existerande litteraturen. Genom att använda mer aktuella data kan faktorer som eventuellt har påverkats av den nämnda svagheten uteslutas. Ett annat argument till att undersöka standarden 15 år efter att den infördes är att goodwillbalanser ökat avsevärt i finska börsnoterade bolag sedan standarden togs i bruk.

Att explicit studera detta på finska börsnoterade bolag kan också motiveras på flera sätt, bortsett från att goodwillbalanser ökat i Finland. Ett flertal tidigare studier har utförts på amerikanska bolag som hör till den ledande kapitalmarknaden i världen (se Jordan och Clark, 2004; Beatty och Weber, 2006; Masters-Stout, Costigan och Lovata, 2008). De studier som är genomförda på IFRS och europeiska bolag (se AbuGhazaleh,

Al-Hares och Roberts; 2011; Steinheim och Madsen, 2016) tillhör främst större kapitalmarknader. Följaktligen hävdar Saastamoinen och Pajunen (2016) att tillsynsmyndigheterna borde följa upp effekterna av goodwill standarder på bolag som tillhör mindre kapitalmarknader.

1.3 Syfte och avgränsningar

Mot bakgrund av ovanstående diskussion undersöks i denna avhandling bakomliggande faktorer som påverkar goodwillnedskrivningar. Syftet med avhandlingen är att avgöra ifall finska börsnoterade bolag otillbörligt utnyttjar den flexibilitet som standarden erbjuder genom att granska om nedskrivningar görs utifrån ekonomiska indikationer eller om nedskrivningar drivs fram i form av opportunistiskt agerande från ledningen.

1.4 Arbetets fortsatta uppläggning

Det fortsatta upplägget är strukturerat enligt följande. I kapitel två och tre behandlas relevant teori. I fjärde kapitlet diskuteras tidigare forskning inom goodwillområdet. I samband med detta presenteras även avhandlingens hypoteser. Kapitel fem behandlar avhandlingens metod. I kapitel sex presenteras avhandlingens resultat. I kapitel sju diskuteras de viktigaste slutsatserna. I detta kapitel ges även förslag för fortsatta studier inom goodwillområdet.

2 REDOVISNING AV GOODWILL

2.1 Introduktion till kapitlet

Redovisningen av goodwill är en omtvistad fråga som varit föremål för debatter i årtal. Debatten har till stor del handlat om goodwill uppfyller kravet av en tillgång samt hur den ska behandlas i finansiella rapporter (Owens, 1923; Lee, 1971; Johnson och Petrone, 1998; Seetharaman, Balachandran och Saravanan, 2004; Bugeja och Gallery, 2006; Bloom, 2009; Gore och Zimmerman, 2010). I litteraturen betraktas goodwill idag som en immateriell tillgång (Iatridis och Senflechner, 2014), och traditionellt sett skiljer man mellan två typer av goodwill, nämligen förvärvad goodwill och internt upparbetad goodwill (Lee, 1971; Bloom, 2009).

I detta kapitel behandlas goodwillområdet mera ingående. Kapitlet inleds med en kort diskussion om goodwill. Därefter beskrivs förvärvsmetoden och nedskrivningstestet enligt IAS 36. Kapitlet avslutas med en kort diskussion om både för- och nackdelar med det nuvarande behandlingssättet.

2.2 Immateriell tillgång

För att bättre förstå goodwill är det viktigt att klargöra vad det innebär att en tillgång i balansräkningen är immateriell. Immateriella tillgångar kan definieras som icke-monetära tillgångar som saknar fysisk form (IAS 38.8). Företag använder ofta resurser för att utveckla och underhålla immateriella tillgångar, så som att designa och införa nya system samt upprätthålla marknadskunskap och varumärken. Det som ofta står bakom dessa aningen breda begrepp är exempelvis datorprogramvaror, patent, upphovsrätt och marknadsföringsrättigheter (IAS 38.9). För att en tillgång ska kunna betraktas som en immateriell tillgång ska den vara identifierbar, vilket innebär att det ska vara möjligt att sälja, licensera, hyra eller byta ut den. Därtill ska tillgången generera framtida ekonomiska fördelar åt den som har kontroll över tillgången (IAS 38.10-12).

2.3 Perspektiv på goodwill

Forskare har försökt definiera goodwill sedan slutet av 1800-talet, men trots detta finns det fortfarande en del frågetecken (Seetharaman, Balachandran och Saravanan, 2004; Giuliani och Brännström, 2011). En av de äldsta goodwilldefinitionerna härstammar från 1800-talet av Lord Elton som definierade goodwill som: ”nothing more than the probability that the customers will resort to the old place” (Owens, 1923: 282). Definitionen av Lord Elton har emellertid kritiserats av revisorer och andra, eftersom den kopplar ihop goodwill med en konkret plats. Ett annat försök på att förstå innebörden av goodwill var att klargöra hur goodwill uppkommer samt hur det i sådana fall värderas. Enligt Seetharaman, Balachandran och Saravanan (2004) citerad i Yang (1927) skulle goodwill uppstå i samband med företagsförvärv och vara mätbart i monetära termer. Ma och Hopkins (1988) hävdar däremot att goodwill ska betraktas som nuvärdet av framtida kassaflöden från den förvärvade enheten. Detta tankesätt problematiseras av Seetharaman, Balachandran och Saravanan (2004), eftersom framtida kassaflöden emellertid kan vara svåra att förutspå med fullständig säkerhet.

För att förtydliga goodwilldefinition har Johnson och Petrone (1998) utvecklat två alternativa perspektiv: *top down* och *bottom up*. Enligt *top down*-perspektivet betraktas goodwill som en del av förvärvarens förväntningar på framtida resultat från det förvärvade bolaget. I detta fall är goodwill integrerad i en större tillgång och utgörs av sådana komponenter som inte kan hänföras till en balanspost. Med andra ord utgör goodwill det som blir kvar efter att investeringen blivit uppdelad i olika beståndsdelar. Giuliani och Brännström (2011) påpekar att detta emellertid kan uppfattas som en värdering, snarare än en konkret definition.

Enligt *bottom up*-perspektivet består goodwill av oidentifierade komponenter. Perspektivet bygger på antagandet att ifall förvärvaren, i utbyte mot förvärvade bolagets nettotillgångar, är villig att betala ett pris som överstiger verkliga värdet på nettotillgångarna så finns det högst sannolikt andra värdeförhöjande tillgångar i förvärvet. För att underlätta tolkandet av *bottom up*-perspektivet har Johnson och Petrone (1998) utvecklat en modell som bygger på sex komponenter som goodwill består av:

- (1) överskott i nettotillgångarna på grund av att verkliga värdet i tillgångarna överstiger bokföringsvärde
- (2) verkliga värden på andra nettotillgångar som inte blivit identifierade av förvärvade företaget
- (3) verkliga värdet på förvärvade företags befintliga verksamhet
- (4) verkliga värden av synergier från att kombinera förvärvarens och förvärvade företags verksamhet
- (5) övervärdering av nettotillgångarna
- (6) överbetalning av förvararen.

Allt som oftast brukar varken de två förstnämnda eller de två sistnämnda komponenterna betraktas som goodwill. Komponent 1 är inte en tillgång i sig, utan återspeglar vinster på nettotillgångar som inte redovisats av förvärvade företaget. Komponent 2 är inte heller en del av goodwill, utan återspeglar i första hand immateriella tillgångar som kan identifieras och redovisas separat som enskilda tillgångar. Komponenterna 5 och 6 hänför sig till köparen och betraktas varken som en tillgång eller som goodwill då dessa komponenter består av mätfel eller överbetalningar (Johnson och Petrone, 1998).

Följaktligen utgör enbart komponenterna 3 och 4 något som Johnson och Petrone (1998) kallar för *core goodwill*. Komponent 3 representerar *going-concern goodwill* och betraktas som befintlig goodwill som antingen genererats internt av den förvärvade eller som uppkommit hos den förvärvade i tidigare rörelseförvärv. Komponent 3 är det pris som förvärvande företaget skulle betala ifall förvärvade företags affärsverksamheter inte skulle kombineras utan snarare förbli fristående. Till skillnad från komponent 3 som redan existerar vid förvärvstidpunkten, finns komponent 4 inte före fusionen. Komponent 4 representerar de synergier som uppstår då förvärvade och förvärvande företags nettotillgångar slås ihop (Johnson och Petrone, 1998). I detta fall är synergier det tilläggsvärde som genereras i samband med en fusion, och som inte hade varit möjligt att uppnå ifall företagen skulle fortsätta bedriva affärsverksamheterna självständigt (Damodaran, 2005).

2.3.1 Internt upparbetad goodwill

I motsats till förvärvad goodwill som enbart uppkommer i samband med företagsförvärv, genereras internt upparbetad goodwill av nästintill alla bolag i samband med att bolagen växer och utvecklar sina relationer med diverse intressenter (Seetharaman, Balachandran och Saravanan, 2004). I praktiken finns det ingen större skillnad mellan förvärvad goodwill och internt upparbetad goodwill, förutom att förvärvad goodwill är köpt goodwill medan internt upparbetad goodwill är goodwill som utvecklats inom verksamheten (Lee, 1971). Ma och Hopkins (1988) hävdar att riskegenskaperna med fördelarna i såväl förvärvad goodwill som intern upparbetad goodwill är liknande, varav det finns grunder för att denna typ av goodwill också ska synas i balansräkningen som en tillgång.

Fastän skillnaden mellan internt upparbetad goodwill och förvärvad goodwill är liten, får intern upparbetad goodwill inte redovisas som en tillgång. Detta är fallet då det inte är möjligt att urskilja tillgångens olika beståndsdelar och då dess värde är svårt att värdera på ett tillförlitligt sätt (IAS 38.49). Därtill förbjuder IAS 38 att redovisa skillnaden mellan enhetens identifierbara nettotillgångar och dess verkliga värde som goodwill (IAS 38.50). Bloom (2009) kritiserar detta eftersom intern upparbetad goodwill kan motsvara upp till hälften av företagets totala värde. Fastän internt upparbetad goodwill enligt standarden inte uppfyller kravet på en tillgång kan den bli aktuell i samband med ett företagsförvärv (Johnson och Petrone, 1998), där skillnaden mellan köpeskillingen och de förvärvade nettotillgångarna ger en uppskattning på värdet av goodwill som genererats internt i det förvärvade bolaget (Storå, 2013).

2.4 De tre tankeskolorna om behandlingen av goodwill

Diskussionen hittills påvisar att goodwill som begrepp varit ytterst svårdefinierat. Bristen på en enhällig teoretisk definition på goodwill har emellertid lett till att behandlingen av det också diskuterats (Lee, 1971). Följaktligen menar Seetharaman, Balachandran och Saravanan (2004) att den tidigare litteraturen kan delas in i tre olika tankeskolor. Enligt den första ska goodwill avskrivas mot balanserade vinster direkt

efter förvärvet. Den andra tankeskolan menar att goodwill inte ska nedskrivnas, såvida det inte finns starka grunder för det. Enligt den tredje tankeskolan ska goodwill avskrivas under en rimlig tidsperiod (Seetharaman, Balachandran och Saravanan, 2004).

Före införandet av IFRS var finska börslistade bolag skyldiga att behandla goodwill i enlighet med den finska bokföringslagen från 1997 som stödde den tredje tankeskolan. Enligt BFL 5:9 skulle förvärvad goodwill systematiskt avskrivas under en femårsperiod. Emellertid berättigade den tidigare lagen att goodwill under vissa omständigheter fick avskrivas under en tidsperiod som uppgick till tjugo år (Bokföringslag 1336/1997).

Från och med 2005 har börsnoterade bolag haft en skyldighet att upprätta sina finansiella rapporter i enlighet med IFRS. IFRS 3 och IAS 36 avskaffade poolingmetoden och ändrade behandlingen av goodwill genom att ersätta systematiska avskrivningar med årliga nedskrivningstest (Glaum, Landsman och Wyrwa, 2015). Under den reviderade standarden allokeras förvärvad goodwill på de kassagenererande enheter som förväntas dra nytta av kombinationen. Dessa enheter prövas årligen och ifall det finns indikationer på en värdenedgång ska företaget redovisa en nedskrivning (IAS 36). I de två följande avsnitten kommer processen att beskrivas närmare.

2.5 Rörelseförvärv och tillämpning av förvärvsmetoden

Redovisningen av rörelseförvärv regleras av IFRS 3. Standarden utfärdades den 31 mars 2004 av IASB och ersatte IAS 22, som i sig var en reviderad version av IAS 22. I januari 2008 utgav IASB en reviderad version av IFRS 3. Ifrågavarande standard trädde i kraft den 1 juli 2009 och gäller ännu idag. Syftet med standarden är att förbättra relevansen, tillförlitligheten och jämförbarheten på den information som en rapporterende enhet tillhandahåller i sina finansiella rapporter om rörelseförvärv (IFRS 3).

Standarden definierar rörelseförvärv som en transaktion eller händelse där förvärvaren får kontroll över ett eller flera bolag i samband med att förvärvaren övertar det

förvärvade bolagets tillgångar och skulder (IFRS 3). Enligt IFRS 3.4-5 ska förvärvsmetoden tillämpas i redovisningen av varje förvärv och består av följande steg:

- (i) identifiering av förvärvaren
- (ii) fastställandet av förvärvstidpunkten
- (iii) värdering av identifierbara tillgångar, övertagna skulder och eventuella innehav utan bestämmande inflytande i det förvärvade bolaget
- (iv) redovisning och värdering av goodwill eller vinst från ett företagsförvärv.

Förvärvsmetoden tillämpas enbart hos det förvärvande bolaget och således bör en av de sammanslagna enheterna identifieras som förvärvaren (IFRS 3.6). Vägledning från IFRS 10 ska användas för att identifiera förvärvaren som i regel är den enhet som får kontroll över det förvärvade bolaget (IFRS 3.7).

Förvärvstidpunkten (eng. *closing date*) ska identifieras av förvärvaren och är i allmänhet den dag då förvärvaren överför ersättningen samt övertar det förvärvade bolagets tillgångar och skulder (IFRS 3.8-9). Den identifierade förvärvstidpunkten ska stå som grund för redovisningen av de identifierbara tillgångarna, övertagna skulderna och eventuella innehav utan bestämmande inflytande i det förvärvade bolaget (IFRS 3.10). Nämnvärt är att enbart tillgångar och skulder som uppfyller redovisningskriterierna i IFRS:s ramverk får redovisas (IFRS 3.11). Tillgångarna och skulderna måste utöver detta vara en del av det som i verkligheten byts ut mellan förvärvaren och den förvärvade i samband med företagsförvärvet (IFRS 3.12).

I förvärvsmetodens sista steg ska förvärvaren fastställa ifall förvärvet medfört goodwill eller vinst vid förvärv till ett lågt pris. I enlighet med IFRS 3.32 ska förvärvaren från och med förvärvstidpunkten redovisa goodwill som överskottet mellan (a) och (b) enligt följande:

- (a) summan av:
 - (i) den överförda ersättningen
 - (ii) beloppet för innehav utan bestämmande inflytande i det förvärvade bolaget

- (iii) förvärvarens tidigare innehav av eget kapital i det förvärvade bolaget
- (b) beloppet på nettotillgångarna (identifierbara tillgångar och skulder) från förvärvstidpunkten.

Då förvärvsmetoden tillämpas kan det uppstå tillfällen där förvärvaren övertar ett annat bolag till ett pris som understiger de totala nettotillgångarna. Detta kännetecknas som negativ goodwill. Enligt Comiskey, Clarke och Mulford (2010) kan negativ goodwill vara svårförstått eftersom tanken om att överta ett bolag till ett pris som understiger de totala nettotillgångarna kan uppfattas som något ologiskt i närvaron av effektiva marknader. Enligt IFRS ska negativ goodwill som uppstår i samband med ett företagsförvärv inte aktiveras, utan hänförs istället till förvärvarens resultaträkning som en vinst (IFRS 3.34). Innan redovisningen ska däremot en omvärdering göras för att säkra att utvärderingarna och beräkningarna återspeglar all tillgänglig information från förvärvsdagen (IFRS 3.36).

Sammanfattningsvis uppstår förvärvad goodwill enbart i samband med företagsförvärv och utgör skillnaden mellan köpeskillingen och verkliga värden på förvärvade bolagets nettotillgångar (Seetharaman, Balachandran och Saravanan, 2004). Den goodwill som uppstår i samband med företagsförvärv representerar framtida ekonomiska fördelar som uppkommer från andra tillgångar förvärvade i ett rörelseförvärv (IFRS 3). Med införandet av IFRS 3 verkar det alltså som att IASB valt att kombinera båda perspektiven som Johnson och Petrone (1998) utvecklat.

2.6 Nedskrivning av goodwill enligt IAS 36

I samband med IAS 36 att reviderades, ersattes de systematiska avskrivningarna med årliga nedskrivningstest. Standarden föreskriver de förfaranden som en enhet bör tillämpa i nedskrivningstesten (IAS 36.1).

IAS 36 nedskrivningstest består av följande steg:

- (1) fastställande av kassagenererande enheter

- (2) fastställande av återvinningsvärde och redovisat värde för en kassagenererande enhet
- (3) fördelning av goodwill på kassagenererande enheter
- (4) nedskrivningstest på goodwill
- (5) nedskrivning av en kassagenererande enhet.

2.6.1 Fastställande av kassagenererande enheter

Då goodwill uppstår i samband med rörelseförvärv ska bolaget identifiera sådana kassagenererande enheter som kommer att påverkas positivt av förvärvet i form av synergieffekter (IAS 36.80). IAS 36.6 definierar en kassagenererande enhet som den minsta identifierbara grupp av tillgångar som genererar kassaflöde från löpande verksamhet som i hög grad är oberoende av kassaflöde från andra tillgångar eller grupper av tillgångar. De identifierade enheterna ska i allmänhet behållas oförändrade under räkenskapsperioden, men sammansättningen kan ändras ifall det finns vägande skäl för det (IAS 36.72).

2.6.2 Fastställande av återvinningsvärde och redovisat värde

För att avgöra ifall en kassagenererande enhets värde minskat ska både det redovisade värdet och återvinningsvärdet fastställas för enheten. Det redovisade värdet består av ett bokföringsvärde som direkt kan hänföras till en kassagenererande enhet. Därutöver kan det redovisade bestå av andra tillgångar som på rimliga grunder kan hänföras till enheten (IAS 36.6, IAS 36.76).

Återvinningsvärdet för en enhet kan fastställas på två olika sätt: enhetens verkliga värde minskat med försäljningskostnader eller enhetens nyttjandevärde, beroende på vilket tillvägagångssätt som ger ett högre värde (IAS 36.18). Verkligt värde definieras som det pris som bestäms mellan oberoende parter i ett bindande försäljningsavtal. Nyttjandevärdet är däremot nuvärdet av de förväntade framtida kassaflöden för ifrågasvarande kassagenererande enhet (IAS 36.6). Enligt standarden ska man vid

beräkande av nyttjandevärde uppskatta framtida kassaflöden från användningen av tillgången samt tillämpa en lämplig diskonteringsränta som tar i beaktande pengarnas tidsvärde och risker som kan associeras med tillgången. Därtill ska uppskattningen av framtida kassaflöden baseras på rimliga och stödjande antaganden som representerar ledningens bästa uppskattningar (IAS 36.31-55).

2.6.3 Fördelning av goodwill på kassagenererande enheter

Eftersom goodwill i sig inte genererar kassaflöden och då det i grund och botten representerar framtida ekonomiska fördelar som följer av andra tillgångar, ska goodwill som förvärvats i ett rörelseförvärv allokeras till de kassagenererande enheterna som identifierats redan i det första steget. Enligt Storå (2013) bär goodwill en betydande risk och för att minska denna risk kräver IFRS att kassagenererande enheter representerar den lägsta möjliga nivån (IAS 36.80).

2.6.4 Nedskrivningstest på goodwill

Enligt standarden är bolag skyldiga att genomföra regelbundna nedskrivningstest på samtliga kassagenererande enheter eller grupper av kassagenererande enheter som blivit tilldelade goodwill. En kassagenererande enhet prövas för nedskrivning genom att jämföra det redovisade värdet på enheten, inklusive goodwill, till dess återvinningsvärde. Ifall återvinningsvärdet överskrider det redovisade värdet finns det inte ett nedskrivningsbehov. Om däremot återvinningsvärdet är lägre än det redovisade värdet har en värdenedgång skett vilket medför en nedskrivning (IAS 36.90). Det årliga nedskrivningstestet kan utföras när som helst under perioden med den förutsättning att testet utförs konsekvent vid samma tidpunkt för varje år. Eftersom kassagenererande enheter är oberoende av varandra kan tidpunkten för testet variera mellan enheterna (IAS 36.96). Sandell och Svensson (2017) poängterar att nedskrivningstesten, trots detta, huvudsakligen genomförs i slutet av året.

Enligt IAS 36 är nedskrivningen av goodwill ett resultat av en försämrad utveckling i den förvärvade affärsenheten. I nedskrivningstestet ska väsentliga förändringar som ägt rum under perioden tas i beaktande. I IAS 36.12 lyfter man upp följande externa och interna informationskällor som bolag åtminstone bör uppmärksamma:

Externa informationskällor

- a) det finns observerbara indikationer att tillgångens värde minskat under perioden betydligt mer än vad som ursprungligen förväntades som följd av tidens gång eller normal användning
- b) betydande förändringar med negativ inverkan på den miljö där enheten verkar har ägt rum eller kommer att äga rum
- c) marknadsräntor eller andra avkastningsräntor har stigit under perioden som i sin tur påverkar diskonteringsräntan som används för att räkna tillgångens nyttjandevärde
- d) det redovisade värdet på bolagets nettotillgångar är mer än dess marknadskapitalisering.

Interna informationskällor

- e) det finns evidens på att tillgången är föråldrad eller fysiskt skadad
- f) betydande förändringar med negativ inverkan som påverkar tillgångens nuvarande eller förväntade användning
- g) det finns evidens från intern rapportering som indikerar att tillgångens ekonomiska prestanda är eller kommer att vara sämre än förväntat.

Nämnvärt är att företagsledningen även ska ta i beaktande andra utlösande händelser som eventuellt minskar nyttjandevärdet (IAS 36.13).

2.6.5 Nedskrivning av kassagenererande enheter

En värdenedgång ska redovisas enbart ifall enhetens återvinningsvärdet understiger dess redovisade värde. Nedskrivningen fördelas på den ifrågavarande enhetens

tillgångar så att det bokförda värdet på goodwill i första hand minskar. Ifall det visar sig att nedskrivningen skulle vara större än det totala beloppet på goodwill, ska återstående nedskrivningsbelopp proportionellt minska de övriga tillgångarna i ifrågavarande kassagenererande enhet (IAS 36.104). Nämnvärt är att en nedskrivning enligt standarden inte får återföras under senare perioder (IAS 36.124).

2.7 Kritik mot den nuvarande nedskrivningspraxisen

Fastän övergången från systematiska avskrivningar till de nuvarande nedskrivningstesterna i första början skulle bidra med mer relevant redovisningsinformation, har den nuvarande nedskrivningspraxisen blivit utsatt för omfattande kritik. Stor del av kritiken berör företagsledningens handlingsfrihet i nedskrivningsprocessen. Enligt Massoud och Raiborn (2003) kan handlingsfriheten som är inbakad i nedskrivningstesterna sänka kvaliteten på finansiella rapporter. Lhaopadchan (2010) hävdar att eftersom ledningens uppskattningar inte är verifierbara, kan företagsledningen i praktiken fritt avgöra tidpunkten och storleken på nedskrivningen. Också andra studier har påpekat att standarden bidragit med nya möjligheter för resultatmanipulering (se Hamberg, Paananen och Novak, 2011; Storå, 2013).

Emellertid är det inte heller klart om nedskrivningstesten är tillräckligt strikta för att bidra med mer användbar information. Exempelvis kan företagsledningen minska sannolikheten av en eventuell framtida goodwillnedskrivning genom att avsiktligt kombinera internt upparbetad goodwill med förvärvad goodwill (Glaum, Landsman och Wyrwa, 2015). Ett annat problem som även har att göra med bristande vägledning från IAS 36 och som delvis också kan kopplas ihop med subjektiviteten i processen, är allokeringen av goodwill till kassagenererande enheter. Eftersom allokeringen av goodwill till kassagenererande enheter involverar subjektiva antaganden, kan företagsledningen fördela ny förvärvad goodwill till en redan existerande kassagenererande enhet för att skydda den från en eventuell nedskrivning (EFRAG, 2017). Ett ytterligare problem är också den ökade komplexiteten som uppstått i samband med att man övergått från historiska värden till verkliga värden (Seetharaman et al., 2006; Carlin och Finch, 2011).

2.8 Fördelar med det nuvarande nedskrivningstestet

Den grundläggande orsaken till att avskrivningsmetoden slopades var att metoden inte återspeglade det underliggande värdet tillräckligt bra och hämtade således inget mervärde åt de som tog del av finansiella rapporter (Wines, Dagwell och Windsor, 2007). Eftersom goodwill inte längre avskrivs systematiskt, borde redovisningsinformation tillfredsställa intressenter i form av mer relevant information om immateriella tillgångar (Colquitt och Wilson, 2002). Därtill har övergången till årliga nedskrivningstest avskaffat behovet av att göra en godtycklig uppskattning av tillgångens nyttjandeperiod. Följaktligen poängterar Wines, Dagwell och Windsor (2007) att fördelarna kan ses från både ett balansräknings- och resultaträkningsperspektiv. Från balansräkningsperspektivet kommer värdet på goodwilltillgången vara närmare relaterad till tillgångens verkliga värde. I resultaträkningen kommer nedskrivningen vara kopplad till en verklig ekonomisk värdenedgång, snarare än en godtycklig avskrivning.

Missnöje mot den tidigare goodwillbehandlingen har också riktats från standardsättare. Exempelvis observerade FASB vid införandet av den nya praxisen att investerare, analytiker och bolagen själva ofta ignorerade avskrivningar i olika analyser och beräkningar (SFAS 142, 2001, B90). Ett annat argument från FASB emot de systematiska goodwillavskrivningarna var att avskrivningarna byggde på antagandet att goodwill var en tillgång med en på förhand bestämd nyttjandeperiod. Med andra ord tog den tidigare behandlingen inte i beaktande att goodwill i själva verket kan ha en obestämbar nyttjandeperiod som kan uppgå så länge som verksamheten har fortsatt drift (SFAS 142, 2001, B82).

Med hänsyn till det ovannämnda är fördelen med det nuvarande nedskrivningstestet nästintill en självklarhet. Å andra sidan kan nackdelarna som diskuterades ha en avgörande effekt på den totala fördelen. Om företagsledningen agerar opportunistiskt vid bedömningen av värdet på goodwill kan man ifrågasätta om standarden faktiskt bidrar med en ökad användbarhet av information som finns i finansiella rapporter. Huruvida ledningen använder sitt godtycke är således av stor betydelse när det kommer till den avgörande frågan om standarden uppnått sitt ursprungliga syfte. I följande

kapitel kommer opportunistiskt beteende klargöras då detta kan förstås utifrån informationsasymmetrin och agentteorin.

3 INFORMATIONSASYMMETRI OCH AGENTTEORIN

3.1 Bakgrund till agentproblemet

Informationsasymmetri - en situation där en av parterna i ett förhållande har mer eller bättre information än den andra (Akerlof, 1970), är en central del inom ledningsforskning och utgör tillsammans med agentteorin en grund för denna studie. De utmaningar och möjligheter som skapas av informationsasymmetrier är grundläggande element i många teorier, inklusive agentteorin utvecklad av Jensen och Meckling (1976). Agentteorin baseras på att ägaren (principalen) delegerar ansvar till parten med auktoritet, i detta fall ledningen (agenten), som förväntas agera å principalens vägnar. Agentproblemet som uppstår mellan parterna grundar sig på att båda parterna vill maximera sin egen nytta, vilket emellertid leder till att besluten som agenten tar inte alltid överensstämmer med vad principalen förväntar sig (Jensen och Meckling, 1976). Att båda parterna har som avsikt att maximera sin egen nytta kan förklaras genom teorin om opportunist, vilket i sin korthet innebär att individer maximerar sin nytta i varje möjlig situation (O'Donovan, 1962). För att undvika agentens avvikande aktiviteter kan principalen skapa lämpliga incitament för agenten. Jensen och Meckling (1976) hävdar att det i nästan alla principal-agentförhållande förekommer diverse övervaknings- och bindningskostnader (såväl ekonomiska som icke-ekonomiska), men trots detta kommer det att finnas skillnader mellan agentens beslut och de beslut som maximerar principalens välfärd.

3.2 Opportunistiskt beteende

Enligt Watts och Zimmerman (1990) kan chefer använda sin diskretion på två olika sätt. Antingen använder chefer sin diskretion så att den ökar välfärden hos samtliga parter. Å andra sidan kan chefer använda sin diskretion på bekostnaden av en annan part, vilket ofta uttrycks som opportunistiskt beteende. Healy och Wahlen (1999) poängterar att agentproblemet förknippat med det utrymme som redovisningsstandarder lämnar för ledningen kan resultera i att redovisningsstandarder används på ett opportunistiskt sätt. Sammanfattningsvis kan opportunistiska

beteendemönster kopplat med den flexibilitet som i allmänhet finns i IAS 36 uppfattas som ett intressant område inom redovisningslitteraturen. I följande kapitel diskuteras detta närmare i samband med att den tidigare litteraturen presenteras.

4 TIDIGARE FORSKNING OCH HYPOTESUTVECKLING

4.1 Introduktion till kapitlet

Den befintliga litteraturen om goodwill är både omfattande och mångsidig (se Jordan och Clark, 2004; Godfrey och Koh, 2009; AbuGhazaleh, Al-Hares och Roberts, 2011; Chalmers, Godfrey och Webster, 2011; Ramanna och Watts, 2012; Saastamoinen och Pajunen, 2016). Den tidigare litteraturen kan delas in i två huvudsakliga grupper. Ett flertal studier har undersökt bestämmande faktorer som påverkar de nedskrivningsbeslut som fattas av ledningen. Andra studier har koncentrerat på värdeleveransen av goodwill. I detta kapitel kommer studier som är relevanta för denna avhandling att presenteras. Med stöd av den tidigare litteraturen kommer avhandlingens hypoteser att utvecklas.

4.2 Goodwillnedskrivningar och opportunistiskt beteende

4.2.1 Resultatmanipulering

Ifall finansiella rapporter ska förmedla den information som ledningen står på krävs det att standarden ger utrymme för ledningen att göra egna bedömningar. Ledningen kan använda detta på två alternativa sätt: (1) förmedla information och uppskattningar som går ihop med företagets ekonomi; (2) förmedla information och uppskattningar som inte återspeglar företagets underliggande ekonomi (Healy och Wahlen, 1999). Enligt Mohanram (2003) innebär det sistnämnda att ledningen avsiktligt framställer ett resultat som hade varit annorlunda utan manipulation. Med andra ord fattar ledningen i det här fallet beslut som inte sammanfaller med bolagets strategi.

I den befintliga litteraturen finns det växande mängder studier som bevisar att ledningen opportunistiskt gör goodwillnedskrivningar som inte sammanfaller med faktiska värdenedgångar. En av dessa är Hayn och Hughes (2006) som undersöker huruvida revisorer och investerare kan förutspå goodwillnedskrivningar på basen av information från den förvärvade enheten. Data för studien baserar sig på företagsförvärv i USA mellan åren 1988 och 1998. I studien observerar Hayn och

Hughes (2006) att nedskrivningen av goodwill skulle släpa efter den faktiska värdenedgången av goodwill med cirka tre till fyra år. En tredjedel av samplet visar att dröjsmålet till och med kan uppgå till tio år. Även om en stor del av data består av goodwill som uppkommit innan införandet av SFAS 142 är resultaten enligt Hayn och Hughes (2006) generaliserbara.

Hamberg, Paananen och Novak (2011) undersöker i sin tur faktorer som påverkar nedskrivningsbesluten i företag som tillämpar IFRS. Med hjälp av totalt 1691 företagsobservationer på svenska börslistade bolag mellan tidsperioden 2001 och 2007 drar författarna slutsatsen om att införandet av standarden ökat avsevärt mängden av kapitaliserad goodwill i bolag. Hamberg, Paananen och Novak (2011) påpekar att detta dels beror på en högre förvärsaktivitet, dels av övergången från systematiska avskrivningar till nedskrivningstest. Därtill påpekar Hamberg, Paananen och Novak (2011) att den redovisade värdeminskningen av goodwill enligt IAS 36 är betydligt lägre än värdeminskningen enligt den tidigare behandlingen. I stort sett tyder resultaten på att nedskrivningsprocessen ökat handlingsfriheten hos ledningen, vilket i sin tur resulterat i att den finansiella rapporteringen blivit mindre informativ och mindre användbar för investerare.

Ramanna och Watts (2012) undersöker i sin studie möjliga faktorer som påverkar beslutet att göra en goodwillnedskrivning. Alla företag i samplet har marknadsindikationer av goodwillnedskrivningar. Ett samband mellan goodwillnedskrivningar och faktorer relaterade till agentbaserade incitament tyder på att standarden ger företagsledningar möjligheter att undvika faktiska nedskrivningar. Även Ji (2013) framför i sin studie bevis på att goodwillnedskrivningar inte är tidsenliga. Därtill tyder studien att ledningen också kan ha agentbaserade incitament att fullständigt undvika goodwillnedskrivningar. Detta är speciellt fallet om exempelvis nedskrivningar skulle ha en betydande effekt på resultatet.

Pajunen och Saastamoinen (2013) bidrar med en intressant studie om finska revisorers åsikter om redovisningen av goodwill enligt IFRS. I studien undersöker Pajunen och Saastamoinen (2013) revisorernas uppfattning om den nuvarande standarden och huruvida den kan bidra till resultatmanipulation. Undersökningen baserar sig på data som insamlades via ett frågeformulär bestående av 15 uttalanden om IFRS. Totalt

genererade frågeformuläret 123 svar av möjliga 523 svar. På en mer övergripande nivå verkar revisorerna vara överens om att den nuvarande behandlingen av goodwill erbjuder möjligheter till resultatmanipulering. Revisorerna är däremot inte eniga i sina åsikter om hur standarden i praktiken tillämpas då Pajunen och Saastamoinen (2013) kan dela in respondenterna i två olika grupper: (1) revisorer som anser att resultatmanipulation förekommer; (2) revisorer bestående främst av Big 4 revisorer som förhåller sig mer positivt till IFRS och goodwillnedskrivningar.

Enligt Massoud och Raiborn (2003) kan nedskrivningstesten ge ledningen möjligheten att selektivt välja när en goodwillnedskrivning ska bli aktuell. Följaktligen lyfter författarna fram två engångsföreteelser, nämligen *resultatutjämnings* och *big bath-redovisning*. Det förstnämnda innebär att bolaget redovisar en nedskrivningsförlust under perioder då resultatet är onormalt högt (Massoud och Raiborn, 2003), för att undvika högre förväntningar från investerare och analytiker (Graham, Harvey och Rajgopal, 2005). Big bath-redovisning innebär i praktiken det motsatta. I detta fall redovisas nedskrivningar under perioder då verksamheten är i nedgång. Tanken bakom att ytterligare förvärpa ett dåligt resultat är att befria bolaget från framtida goodwillnedskrivningar (Massoud och Raiborn, 2003).

Big bath-redovisning och resultatutjämnings har undersökts intensivt i flera studier. Empiriskt stöd på big bath-redovisning och resultatutjämnings kan man bland annat hitta från Zucca och Campbell (1992) som i sin studie fokuserar på faktorer som påverkar nedskrivningar av tillgångar. Ifrågavarande studie ger starka bevis som stöder teorin om big bath då majoriteten av bolagen inkluderade i studien gjorde nedskrivningar under sämre perioder. Även om resultatutjämnings inte har ett lika starkt samband finner Zucca och Campbell (1992) tecken på resultatutjämnings, då 25 procent av nedskrivningarna gjordes under bättre perioder. Även Riedl (2004) framför empiriskt bevis på att big bath-redovisning förekommer, men ifrågavarande studie kan däremot inte bekräfta att bolag gör nedskrivningar av tillgångar för att jämna ut resultatet.

Studier har också fokuserat på de två engångsföreteelsernas samband med goodwillnedskrivningar. Jordan och Clark (2004) inkluderar i sin studie *Fortune 100*-bolag för att avgöra ifall dessa bolag utnyttjar big bath-redovisning i samband med

goodwillnedskrivningar. Resultaten från studien indikerar att bolag utnyttjade big bath-redovisning året då standarden togs i bruk. AbuGhazaleh, Al-Hares och Roberts (2011) undersöker faktorer som påverkar goodwillnedskrivningar. De empiriska resultaten från studien tyder på att bolag använder både resultatutjämnning och big bath-redovisning i samband med goodwillnedskrivningar. Steinheim och Madsen (2016) hittar likaså ett samband mellan goodwillnedskrivningar och big bath-redovisning, men ifrågavarande studie kan däremot inte bekräfta att bolag skulle använda goodwillnedskrivningar för att jämna ut resultatet. Till skillnad från de precisnämnda studierna undersöker Glaum, Landsman och Wyrwa (2015) ett större urval genom att inkludera observationer från 21 länder som tillämpar IFRS. Studien framför bevis på att resultatutjämnning förekommer i samband med goodwillnedskrivning, men bevis på en koppling mellan big bath-redovisning och goodwillnedskrivningar förekommer däremot inte. Saastamoinen och Pajunen (2016) påvisar i sin tur att bolag vars resultat redan före avskrivningen är negativt i snitt gör större goodwillnedskrivningar. Resultatet från studien indikerar att även finska börsnoterade utnyttjar big bath-redovisning i samband med goodwillnedskrivningar.

På basen av ovanstående diskussion och resultaten från tidigare studier presenteras två hypoteser (*H1a* och *H1b*) gällande big bath-redovisning och en hypotes (*H2*) gällande resultatutjämnning:

- H1a* Det finns ett positivt samband mellan goodwillnedskrivningar och big bath-redovisning.
- H1b* Företag gör större goodwillnedskrivningar under perioder då verksamheten är i nedgång.
- H2* Det finns ett positivt samband mellan goodwillnedskrivningar och resultatutjämnning.

4.2.2 *Vd-byte och goodwillnedskrivningar*

Huruvida anställningsperioden hos vd:n påverkar de redovisningsbeslut som tas i bolag har intresserat forskare länge. Moore (1973) försöker i sin studie avgöra ifall resultatminskande redovisningsval är mer förekommande i bolag där det nyligen skett förändringar i ledningsgruppen. Studien ger starka bevis på att bolag gör resultatminskande redovisningsval då det skett förändringar i ledningsgruppen. Enligt Moore (1973) kan sambandet förklaras på åtminstone två sätt. För det första kan den nya ledningen lägga skulden på den tidigare ledningen, varav framtida benchmark blir lägre. En tidig nedskrivning kan också befria bolaget från framtida kostnader, vilket i sin tur ökar ledningens möjligheter att få en positiv trend i resultatet (Moore, 1973). Strong och Meyer (1987) undersöker också ifall nedskrivningar av tillgångar kan kopplas till förändringar i ledningsgruppen. Resultaten indikerar att förändringar i ledningsgruppen är den mest förklarande faktorn till att tillgångar skrivs ner. Det här är fallet speciellt ifall nya vd:n anställs externt.

Studier har också fokuserat på sambandet mellan goodwillnedskrivningar och förändringar i ledningsgruppen. Eftersom tidigare forskning indikerat att vd:s beteende förändras i samband med att incitament förändras och att de facto ledningen, och speciellt vd:n, har en så avgörande roll i nedskrivningstesterna undersöker Masters-Stout, Costigan och Lovata (2008) hur vd:ns anställningstid påverkar goodwillnedskrivningar i amerikanska bolag. Studien är en av de första som explicit ser på förhållandet mellan vd-byten och nedskrivningar av goodwill efter införandet av SFAS 142. Masters-Stout, Costigan och Lovata (2008) fastställer att förändringar i ledningen är en betydande variabel som kan förklara förekomsten av goodwillnedskrivningar och presenterar följande orsaker till sambandet: (1) skulden kan läggas på den föregående ledningsgruppens förvärvsbeslut; (2) en nedskrivning i ett tidigt skede kan underlätta vd:n att få bättre resultat i framtiden; (3) en mer objektiv värdering leder till en goodwillnedskrivning.

Effekten av vd:ns anställningstid har undersökts i andra studier också (b.la. Beatty och Weber, 2006; Hamberg, Paananen Novak 2011; Steinheim och Madsen, 2016). Alla dessa studier hittar samband mellan goodwillnedskrivningar och förändringar i ledningsgruppen. Bevis på ett samband mellan goodwillnedskrivningar och förändringar i ledningsgruppen hittas även från finska börsnoterade bolag. Enligt Saastamoinen och Pajunen (2016) indikerar detta att tidigare ledningen inte varit villig

att göra goodwillnedskrivningar. AbuGhazaleh, Al-Hares och Roberts (2011) som också hittar starka bevis på att en tillträdande vd skulle vara mer benägen att göra större goodwillnedskrivningar poängterar att studien, liksom flera andra studier, inte tar i beaktande ifall vd-bytena är frivilliga eller utförda med tvång då företag i allmänhet inte avslöjar orsaker bakom vd-byten.

På basen av ovanstående diskussion och att flera tidigare studier hittat kopplingar mellan vd-byten och goodwillnedskrivningar presenteras följande hypotespar:

H3a En ny vd ökar sannolikheten av goodwillnedskrivningar.

H3b En ny vd gör större goodwillnedskrivningar.

4.2.3 Skuldsättningsgradens inverkan på nedskrivningar

Huruvida skuldsättningsgraden påverkar de beslut som ledningar tar är också något som kan kopplas till opportunistiskt beteende. Enligt Watts och Zimmerman (1990) kan skuldsättningsgraden ha en betydande effekt på de redovisningsbeslut som fattas av ledningen. För att undvika ökade finansieringskostnader eller kreditförluster måste bolaget hålla redovisningsbaserade mått på en acceptabel nivå. Enligt Watts och Zimmerman (1990) kommer bolag med högre skuldsättningsgrader således använda sig av resultathöjande redovisningsval.

Strong och Meyer (1987) finner i sin studie att det är varken de starkaste eller svagaste i sina respektive branscher som gör nedskrivningar. En möjlig förklaring till detta är att de svagaste företagen möjligen försöker undvika att bryta mot lånekonventioner. I motsats till den precis nämnda studien hävdar Elliot och Shaw (1988) att mer skuldsatta bolag har en tendens att göra större nedskrivningar. Elliot och Shaw (1988) skiljer i sin studie däremot inte åt de olika tillgångsgrupperna, vilket i sig kan ha en inverkan på slutresultatet. Enligt Francis, Hanna och Vincent (1996) kan nämligen incitamenten att skriva ner en tillgång variera beroende på vilken typ av tillgång det är frågan om.

Beatty och Weber (2006) antar i sin studie att ledningen kan ha incitament att undvika en goodwillnedskrivning om skuldsättningsgraden är allt för hög. Studien av Beatty och Weber (2006) ger empiriskt stöd på att skuldsättningsgraden kan vara avgörande i beslutet att antingen påskynda eller försena en goodwillnedskrivning.

Eftersom goodwillnedskrivningar har en negativ inverkan på företagets finansiella struktur och att mängden goodwill i finska börsnoterade bolag utgör nästan en fjärdedel av det totala kapitalet (Kauppalehti.fi, 2019) framförs följande hypotespar:

H4a Bolag med högre skuldsättningsgrad försöker undvika goodwillnedskrivningar.

H4b Storleken på goodwillnedskrivningen är mindre om bolaget har högre skuldsättningsgrad.

4.3 Goodwillnedskrivningar som motsvarar faktiska nedskrivningar

Enligt Riedl (2004) kan värderingen av en långlivad tillgång medföra stora utmaningar om tillgången inte har en aktiv marknad. Eftersom goodwill saknar priser från aktiva marknader kommer uppskattningen emellertid basera på subjektiva antaganden från ledningen (Lhaopadchan, 2010). Som tidigare nämnts ska en nedskrivning enbart bli aktuell ifall återvinningsvärdet på en kassagenererande enhet understiger dess redovisade värde (IAS 36). Med andra ord ska nedskrivningen inte drivas fram i form av opportunistiskt beteende.

Fastän ett flertal studier hittat samband mellan goodwillnedskrivningar och opportunistiska beteendemönster, finns det studier som påvisar det motsatta. En av dessa är Godfrey och Koh (2009) som undersöker huruvida goodwillnedskrivningar återspeglar företagens investeringsmöjligheter efter införandet av SFAS 142. För att pröva hypotesen utförs en regressionsanalys på 575 företagsårsobservationer. Urvalet består av företag som redovisat en goodwillvärdenedgång mellan åren 2002 och 2004. Godfrey och Koh (2009) finner ett negativt samband mellan goodwillnedskrivningar och företagets investeringsmöjligheter. Utöver detta, tyder ett samband mellan

goodwillnedskrivningar och ROA, skuldsättningsgrad (svagt) att nedskrivningar i allmänhet efterföljer den rådande ekonomiska situationen i företaget istället för opportunistiskt beteende från ledningen.

En liknande studie utförs av Chalmers, Godfrey och Webster (2011) som försöker bedöma huruvida det underliggande ekonomiska värdet återspeglas i samband med ibruktage av den nuvarande redovisningsstandard. Samplet består av 4310 företagsobservationer som redovisat goodwill mellan perioden 1999 och 2008. Detta möjliggör att samplet kan delas in i två olika regimer (före antagandet och efter antagandet av IFRS). Regressionsanalysen indikerar att kopplingen mellan goodwillnedskrivningar och företags investeringsmöjligheter samt resultat är starkare efter införandet av IFRS. Följaktligen hävdar Chalmers, Godfrey och Webster (2011) att de obligatoriska nedskrivningstesterna återspeglar det underliggande värdet bättre än amorteringsmetoden.

Jarva (2009) undersöker i sin studie huruvida goodwillnedskrivningar är förknippade med framtida förväntade kassaflöden i enlighet med SFAS 142 mellan tidsperioden 2002 och 2006. Resultaten från studien tyder på att goodwillnedskrivningar i genomsnitt skulle vara närmare förknippat med ekonomiska faktorer än opportunistiskt beteende från ledningen. I studien undersöker Jarva (2009) även ett antal bolag som inte redovisat en nedskrivning. Resultaten ger inte övertygande bevis på att dessa bolag opportunistiskt skulle försöka undvika goodwillnedskrivningar.

Även Lee (2011) studerar effekten av SFAS 142 genom att undersöka huruvida goodwill kan förutspå framtida kassaflöden. Till skillnad från studien av Jarva (2009) inkluderar Lee (2011) observationer även före införandet av SFAS 142. Detta möjliggör att observationerna kan delas in i två testperioder. Studien ger inte övertygande bevis på att nedskrivningstesten skulle utnyttjas opportunistiskt. De erhållna resultatet framför empiriskt stöd på att nedskrivningstesterna återspeglar det underliggande värdet bättre än amorteringsmetoden då förutsägelsen av framtida kassaflöden med hjälp av goodwill förbättrats sedan standarden togs i bruk.

Som tidigare nämnts ska nedskrivningstesten ta i beaktande förändringar och händelser som möjligen minskar nyttjandevärdet på enheten (Seetharman et al., 2006).

Med hjälp av bokslut försöker Comiskey och Mulford (2010) granska bedömningsprocessen för goodwillnedskrivningar i olika bolag. Enligt Comiskey och Mulford (2010) är sänkta aktiekurser den mest utlösande händelsen till goodwillnedskrivningar. Därtill menar författarna att ny eller ökande konkurrens också kan utlösa ett nedskrivningsbehov i bolag då detta förmodligen resulterar i minskad försäljning. Slutligen kan avtagande företagsprestanda eller bristen av att inte uppfylla förväntningar likaså utlösa en goodwillnedskrivning. Sammantaget tyder resultaten från Comiskey och Mulford (2010) att det kan finnas flera indikationer som utlöser goodwillnedskrivningar och att dessa varierar mellan bolag. Även andra studier betonar aktiekursernas roll vid bedömningen av ekonomiska indikationer. Beatty och Weber (2006) använder i sin studie Market-to-Book för att återspegla tillväxtpotentialerna i bolaget och finner att bolag med högre Market-to-Book värde skulle vara mindre benägna att göra goodwillnedskrivningar. Resultaten av Beatty och Weber (2006) tyder på att företag med tillväxtpotentialer i allmänhet är mindre benägna att göra goodwillnedskrivningar.

I en studie på de 500 största bolagen på UK börsen mellan åren 2005 och 2006 inkluderar AbuGhazaleh, Al-Hares och Roberts (2011) ett antal ekonomiska faktorer. Regressionsanalysen ger starka bevis på att bolag med högre Book-to-Market värde gör större goodwillnedskrivningar. Därtill hittar AbuGhazaleh, Al-Hares och Roberts (2011) ett samband mellan ROA och goodwillnedskrivningar vilket tyder på att bättre presterande bolag i allmänhet har mindre behov av att skriva ner goodwill. Även om det finns samband mellan goodwillnedskrivningar och variabler som representerar opportunistiskt beteende, framhävs betydelsen av effektiva bolagsstyrningsmekanismer då detta kan resultera i mer tidsenliga och korrekta goodwillnedskrivningar. Enligt AbuGhazaleh, Al-Hares och Roberts (2011) kommer effektiva bolagsstyrningsmekanismer minska sannolikheten av opportunistiskt beteende. I motsats till flera tidigare studier konkluderar AbuGhazaleh, Al-Hares och Roberts (2011) att IFRS 3 förbättrat kvaliteten på rapporterade goodwillnedskrivningar.

I och med att ledningens värderingar inte direkt kan observeras och eftersom finansiell information per kassagenererande enheter inte är tillgängliga, följer denna studie AbuGhazaleh, Al-Hares och Roberts (2011) för att identifiera en faktisk nedskrivning.

På basen av ovanstående diskussion och att flera studier hittat samband mellan ekonomiska faktorer och goodwillnedskrivningar antar denna avhandling följande hypotes:

H5 Det finns en koppling mellan faktiska nedskrivningsfaktorer och rapporterade goodwillnedskrivningar.

Hypotesen är utvecklad av AbuGhazaleh, Al-Hares och Roberts (2011) som inkluderade sex indirekta variabler för att fånga upp faktiska värdenedgångar. I denna avhandling kommer totalt fem variabler mäta faktiska nedgångar (mängden goodwill, förändring i omsättningen, ROA, förändring i operativa kassaflöden, Book-to-Market värde). Att dessa ingår som variabler kommer att beskrivas mera djupgående i följande kapitel i samband med att studiens variabler presenteras.

5 METOD

5.1 Introduktion till kapitlet

Att undersöka huruvida en standard bidrar med relevant redovisningsinformation kan vara svårt, speciellt om det är frågan om en standard som är subjektiv till sin karaktär. På grund av att nedskrivningstesten i själva verket kräver en del subjektiva antaganden är det inte möjligt att avgöra med fullständig säkerhet ifall nedskrivningar framkallas i form av opportunistiskt beteende från ledningen eller om rapporterade nedskrivningar återspeglar faktiska goodwillnedskrivningar. Enligt Storå (2013) måste forskning inom resultatmanipulering således förlita sig på indirekta metoder. Med hänsyn till det ovannämnda kommer denna studie, liksom flera andra studier, använda indirekta metoder för att avgöra ifall det finns indikationer som tyder på att IAS 36 felanvänds av finska börslistade bolag.

I detta kapitel presenteras avhandlingens metod. Kapitlet börjar med en kort genomgång av den kvantitativa metoden, varefter urvalsprocessen presenteras. Därefter presenteras avhandlingens regressionsmodeller. Metodkapitlet avslutas med en genomgång av variablerna.

5.2 Kvantitativ analys

Att anpassa metoden enligt forskningens kontext är enligt Zikmund et al. (2009; 134) av stor betydelse. Inom kvantitativa forskningsmetoder söker man ofta empiriska bedömningar som innefattar både numeriska mätmetoder och numeriska analysmetoder. I praktiken innebär detta att man inom kvantitativa forskningar sätter stor fokus på att mäta begrepp med skalor som antingen direkt eller indirekt är numeriska värden. I ett senare skede kan dessa värden användas i statistiska beräkningar och hypotesprövningar (Zikmund et al., 2009; 134-135). Denna studie kommer att använda kvantitativa forskningsmetoder som tillvägagångssätt.

5.3 Datainsamling och urval

För att konstruera variabler som är relevanta för denna studie har finansiell information samlats in från och med år 2013 ända fram till 2019. Finansiell information har samlats in från Bureau van Dijks Orbis-databas.¹ Sådan finansiell information som eventuellt saknas från Bureau van Dijks Orbis-databas, insamlas manuellt från företagens finansiella rapporter. Eftersom databasen inte har uppgifter om vd-byten och storleken på goodwillnedskrivningar, samlas dessa manuellt in från årsredovisningar och bokslut. Avhandlingen har ett finländskt perspektiv och kommer således enbart att inkludera bolag som är primärt listade på Helsingforsbörsen. Forskningsperioden sträcker sig från 2014 till 2019 och inkluderar även bolag som listats till OMXH under forskningsperioden. Således kan mängden årsobservationer variera mellan åren. Urvalsprocessen illustreras närmare i tabell 1 nedan.

Tabell 1. Urvalsprocess

<i>Bolag</i>	<i>N</i>	<i>%</i>
Totala urval	132	100
Bolag som tillhör finans- och försäkringsbranschen	-16	-12,12
Bolag utan goodwill under observationsåren	-15	-11,36
Bolag med otillräckliga data	-6	-4,55
Urval	95	71,97
<i>Årsobservationer</i>	<i>N</i>	<i>%</i>
Totala årsobservationer	570	100
Exkluderade årsobservationer	-56	-9,30
Urval	514	90,70

¹ Finansiella informationen består av följande: EBIT, EBITDA, goodwill, omsättning, operativa kassaflöde, totala tillgångar, totala skulder, P/B-tal och marknadskapitalisering.

Sökkriterierna genererade totalt 132 bolag. Av dessa tillhörde 16 bank- och/eller försäkringsbranschen och exkluderas direkt från det ursprungliga urvalet.² Därtill exkluderas 15 bolag som saknar goodwill mellan observationsåren 2014 och 2019. Slutligen exkluderas 6 bolag med otillräcklig eller bristande data.

5.4 Forskningsdesign

För att avgöra ifall finska bolag utnyttjar flexibiliteten i IAS 36 har totalt 8 hypoteser utvecklats utifrån tidigare studier. Dessa prövas med hjälp av två regressionsmodeller som är uppbyggda med inspiration från två tidigare studier (AbuGhazaleh, Al-Hares och Roberts, 2011; Saastamoinen och Pajunen, 2016).

Den första regressionsmodellen undersöker de faktorer som påverkar att bolag gör goodwillnedskrivningar. Ifrågavarande regressionsmodell tar alla årsobservationer i beaktande ($n = 514$) och utförs som en logistisk regression. Modell 1 används för att pröva hypoteserna *H1a*, *H2*, *H3a*, *H4a* och *H5*.

$$(1) \text{ GOODWIMP} = \beta_1 \text{BATH} + \beta_2 \text{SMOOTH} + \beta_3 \Delta \text{CEO} + \beta_4 \text{LEV} + \beta_5 \Delta \text{TURNOVER} + \beta_6 \text{ROA} + \beta_7 \Delta \text{OCF} + \beta_8 \text{GWV} + \beta_9 \text{BM} + \beta_{10} \text{SIZE}$$

Den andra regressionsmodellen undersöker storleken på goodwillnedskrivning och tar enbart i beaktande årsobservationer med rapporterade goodwillnedskrivningar ($n = 62$). Regressionsmodellen utförs som en linjär regression och används för att pröva hypoteserna *H1b*, *H3b*, *H4b* och *H5*.

$$(2) \text{ GIL} = \beta_1 \text{BATH} + \beta_2 \text{SMOOTH} + \beta_3 \Delta \text{CEO} + \beta_4 \text{LEV} + \beta_5 \Delta \text{TURNOVER} + \beta_6 \text{ROA} + \beta_7 \Delta \text{OCF} + \beta_8 \text{GWV} + \beta_9 \text{BM} + \beta_{10} \text{SIZE}$$

5.5 Variabler

² Rapporteringsmetoder i finansbranschen tenderar att inte överensstämja med andra branscher (AbuGhazaleh, Al-Hares och Roberts, 2011).

5.5.1 Variabler av intresse

Avhandlingens regressionsmodeller undersöker sambandet till två beroende variabler, nämligen *GOODWIMP* och *GIL*. *GOODWIMP* är en dummy variabel som antar värdet 1 ifall bolaget gjort en goodwillnedskrivning under år t och 0 annars. *GIL* som är beroende variabeln i den andra regressionsmodellen uttrycker storleken på goodwillnedskrivningen och beräknas som företagens goodwillnedskrivning (positivt) delat med totala tillgångar i början av år t . På detta sätt tar avhandlingen i beaktande den relativa storleken på goodwillnedskrivningar.

5.5.2 Resultatmanipulering

Variablerna *BATH*, *SMOOTH*, Δ *CEOC* och *LEV* används för att pröva hypoteserna som är kopplade opportunistiskt beteende från ledningen. *BATH* och *SMOOTH* är två separata variabler som uttrycker när resultatet är dåligt respektive bra. *BATH* är en dummyvariabel som får värdet 1 ifall förändringen i EBITDA från $t-1$ till t , dividerat med totala tillgångar i slutet av $t-1$ är lägre än medianen av negativa värden. Om värdet är större eller lika med medianen får variabeln däremot värdet 0. *SMOOTH* är likaså en dummyvariabel som får värdet 1 ifall förändringen i EBITDA från $t-1$ till t , dividerat med totala tillgångar i slutet av $t-1$ är högre än medianen av positiva värden. Om värdet är mindre eller lika med medianen av positiva värden får variabeln värdet 0 (Glaum, Landsman och Wyrwa, 2015).

Som tidigare nämnts har ett flertal tidigare studier undersökt ifall det finns ett samband mellan goodwillnedskrivningar och vd-byte. Huruvida variabeln blivit uppställd har däremot varierat en del mellan studierna. Både Glaum, Landsman och Wyrwa (2015) och Saastamoinen och Pajunen (2016) antar sina studier värdet 1 ifall det skett ett vd-byte under t och 0 i andra fall. Med andra ord tar de ovannämnda studierna inte i beaktande att vd-bytet möjligen kan ha blivit aktuellt i slutet av en period och att den nya vd:n såvida kan ha incitament att göra en goodwillnedskrivning först efter sitt första fullständiga år. Enligt Gabarro (1985) kan det nämligen ta upp till två år innan en ny vd gör större förändringar i bolaget. Därav är Δ *CEOC* en dummy variabel som antar värdet 1 ifall det skett ett vd-byte under $t-1$ eller t , och 0 annars (AbuGhazaleh,

Al-Hares och Roberts, 2011). *LEV* representerar bolagets skuldsättningsgrad med ett enkelt mått. Variabeln beräknas som företags skulder i slutet av *t-1* delat med totala tillgångar i slutet av *t-1* (Zang, 2008).

Tabell 2. Förväntad effekt av variabler som representerar opportunistiskt beteende

<i>Variabel</i>	<i>Modell 1</i>	<i>Modell 2</i>
BATH	+	+
SMOOTH	+	+/-
Δ CEOC	+	+
LEV	-	-

5.5.3 Ekonomiska faktorer

För att besvara *H5* används en samling indirekta variabler som representerar ekonomiska faktorer. Variablerna mäts på företagsnivå och försöker fånga faktiska nedskrivningar på goodwill då finansiella data inte möjliggör mätningen av faktiska nedskrivningar på en kassagenererad enhet (AbuGhazaleh, Al-Hares och Roberts, 2011). *GWA* definieras som ingående goodwillvärde delat med totala tillgångar i *t-1*. I avhandlingen förväntas det att bolag med större mängder goodwill oftare gör goodwillnedskrivningar. Ett positivt samband förväntas också i den andra regressionsmodellen, eftersom den relativa storleken goodwill som exponeras för nedskrivningstesten blir större (Zang, 2008).

De tre följande variablerna undersöker företags tidigare prestanda och förändringar i den. *ATURNOVER* uttrycker bruttomåttet på företags resultat. Denna variabel kontrollerar för förändringar i företags prestanda mellan observationsåren och antar att ju sämre bolaget presterar desto större blir sannolikheten att bolaget gör en goodwillnedskrivning. Avhandlingen förväntar i likhet med AbuGhazaleh, Al-Hares och Roberts (2011) att sämre presterande bolag även skulle göra större goodwillnedskrivningar. Variabeln *ROA* kontrollerar för bolagets tidigare lönsamhet. Zang (2008) hävdar att bolag med bättre lönsamhet i allmänhet skulle utsättas för mindre goodwillnedskrivningar. Studien antar således att bolag som haft sämre

lönsamhet gör både fler och större goodwillnedskrivningar. Den sista variabeln ΔOCF uttrycker förändringen i företagets operativa kassaflöde från år $t-1$ till t och återspeglar den kassarelaterade prestandan. Enligt AbuGhazaleh, Al-Hares och Roberts (2011) kan förändringen i operativa kassaflöden betraktas som en av de viktigaste ekonomiska drivkrafterna då uppskattande av nyttjandevärde är mycket beroende av kassaflödesprognoser. Följaktligen antar denna variabel ett negativt samband mellan variationen i operativa kassaflöden och beroende variabeln i båda regressionsmodellerna.

B/M representerar företagets tillväxtpotentialer och uttrycker skillnaden mellan företagets marknadsvärde och bokföringsvärde (Jarva, 2009). Variabeln definieras som marknadsvärde delat med bokföringsvärde justerat med eventuella goodwillnedskrivningar. Avhandlingen förväntar ett positivt samband i båda regressionsmodellerna då sänkta aktiekurser i studien av Comiskey och Mulford (2010) var den mest utlösande faktorn till goodwillnedskrivningar.

Tabell 3. Förväntad effekt av variabler som representerar ekonomiska faktorer

<i>Variabel</i>	<i>Modell 1</i>	<i>Modell 2</i>
GWV	+	+
$\Delta TURNOVER$	-	-
ROA	-	-
ΔOCF	-	-
BM	+	+

5.5.4 Kontrollvariabel på företagsnivå

$SIZE$ är den naturliga logaritmen av bolagets totala tillgångar i t och kontrollerar för skillnader mellan storleken av bolaget och dess benägenhet av goodwillnedskrivningar (AbuGhazaleh, Al-Hares och Roberts, 2011). Tidigare studier indikerar att goodwillnedskrivningar inträffar med större sannolikhet i stora bolag (Glaum, Landsman och Wyrwa, 2015; Saastamoinen och Pajunen, 2016). En möjlig förklaring till detta är att större bolag, som i allmänhet är under större tillsyn, har en tendens att

efterfölja redovisningsstandarder bättre än mindre bolag (Paananen, 2008). Med tanke på diskussionen ovan förutspår denna studie ett positivt samband också mellan den relativa storleken på goodwillnedskrivningen och bolagets storlek.

Tabell 4. Variablernas beskrivning

<i>Beskrivning</i>		<i>Formel</i>	<i>Data</i>	<i>Källa</i>
<i>Förklarande variabel</i>				
GOODWIM P	Goodwillnedskrivning	Dummy variabel: 1 om företaget gjort en goodwillnedskrivning, och 0 annars	Årsrapporter	Saastamoinen och Pajunen (2016)
GIL	Storleken på goodwillnedskrivning	Goodwillnedskrivning/Totala tillgångar i t-1	Årsrapporter	Saastamoinen och Pajunen (2016)
<i>Indirekta variabler</i>				
BATH	Big bath-redovisning	Dummy variabel: 1 om variabeln är mindre än medianen av alla negativa värden, och 0 annars	Bureau van Dijks Orbis	Glaum, et al. (2015)
SMOOTH	Resultatutjämnning	Dummy variabel: 1 om variabeln är större än medianen av alla positiva värden, och 0 annars	Bureau van Dijks Orbis	Glaum, et al. (2015)
ΔCEO	Vd-byte	Dummy variabel: 1 om företaget har ett vd-byte i t-1 eller t, och 0 annars	Årsrapporter	Beatty och Weber (2006)
LEV	Skuldsättningsgrad	Totala skulder i t-1/Totala tillgångar i t-1	Bureau van Dijks Orbis	Zang (2008)
GWV	Goodwill värde	Goodwill i t/Totala tillgångar i t-1	Bureau van Dijks Orbis	Zang (2008)
ΔTURNOVER	Variation i omsättning	Omsättning i t - Omsättning i t-1/Totala tillgångar i t-1	Bureau van Dijks Orbis	AbuGhazaleh et al. (2011)
ROA	Tidigare ROA	EBIT i t-1 / Totala tillgångar i t-1	Bureau van Dijks Orbis	AbuGhazaleh et al. (2011)
ΔOCF	Variation i operativa kassaflöde	Operativa kassaflöde i t - Operativa kassaflöde t-1 / Totala tillgångar i t-1	Bureau van Dijks Orbis	AbuGhazaleh et al. (2011)
B/M	Book-to-Market	(Bokvärde + Goodwillnedskrivning)/Marknadsvärde	Bureau van Dijks Orbis	Zang (2008)
<i>Kontrollvariabler på företagsnivå</i>				
SIZE	Storleken	Naturliga logaritmen av Totala tillgångar i t-1	Bureau van Dijks Orbis	AbuGhazaleh et al. (2011)

6 RESULTAT

6.1 Introduktion till kapitlet

I detta kapitel presenteras avhandlingens resultat. Kapitlet börjar med en kort redogörelse av den deskriptiva statistiken för goodwillnedskrivningar och de väsentliga variablerna. Därefter presenteras korrelationer mellan variablerna. I avsnitt 6.3 presenteras de empiriska resultaten från regressionsmodellerna. I avsnitt 6.4 jämförs resultatet från avhandlingen med tidigare studier. I detta kapitel analyseras även resultatet. Resultatkapitlet avslutas med en kort diskussion om begränsningar, reliabilitet och validitet.

6.2 Deskriptiv statistik

Som framgår av tabell 5 varierar antalet årsobservationer mellan 76 och 92, medan antalet identifierade goodwillnedskrivningar är aningen mera stabilare. Procentuellt rapporterades flest goodwillnedskrivningar år 2014 (14,47 %), medan det år 2019 rapporterades procentuellt minsta antalet goodwillnedskrivningar (9,78 %). I övrigt kan man konstatera att det inte finns större skillnader mellan perioderna. Av 514 observationer finns det totalt 62 observationer med rapporterade goodwillnedskrivningar. Detta innebär att ungefär 12 % av urvalet redovisat en goodwillnedskrivning under forskningsperioden. Ifall man sätter identifierade goodwillnedskrivningar i perspektiv med Saastamoinen och Pajunen (2016) har det skett en betydande minskning av goodwillnedskrivningar bland finska börslistade bolag. Dock är det värt att poängtera att finanskrisen delvis kan vara en bakomliggande förklaring till detta då Saastamoinen och Pajunen (2016) fastställde en betydande ökning av rapporterade goodwillnedskrivningar under åren 2008 och 2009 på grund av osäkerheten i framtida kassaflöden.

Tabell 5. Identifierade goodwillnedskrivningar

<i>År</i>	<i>Identifierade goodwillnedskrivningar</i>	<i>Årsobservationer</i>	<i>%</i>
2014	11	76	14,47
2015	10	81	12,35
2016	9	86	10,47
2017	11	87	12,64
2018	12	92	13,04
2019	9	92	9,78
Totalt	62	514	12,06

Tabell 6 bidrar med deskriptiv statistik för de väsentliga variablerna. Utöver medelvärde, medianen och standardvariationen illustrerar tabellen även om det finns signifikanta skillnader i medelvärdet och medianen. Medelvärdet (medianen) för goodwillnedskrivningar (*GOODW*) för hela samplet är ungefär 3,931 (0) miljoner euro. Genom att bara inkludera observationer med goodwillnedskrivningar blir motsvarande siffror 32,591 (4,9) miljoner euro. Detta innebär att goodwillnedskrivningar i medeltal utgör ungefär 2,9 % av balansen vid räkenskapsårets början. En signifikant skillnad mellan medelvärde i variabeln *BATH* tyder på att företag med goodwillnedskrivningar oftare har perioder då verksamheten är i nedgång. En liknande skillnad kan man däremot inte hitta i variabeln *SMOOTH*, vilket skulle tyda på att företag inte använder goodwillnedskrivningar som ett verktyg för resultatutjämnningar.

Som förväntat har *ACEOC* ett högre medelvärde i observationer med goodwillnedskrivningar jämfört med observationer utan goodwillnedskrivningar. Detta i sin tur stöder hypotesen om att en ny vd är mer benägen att skriva ner goodwill. *LEV* har ett medelvärde på 0,582, vilket indikerar att finska börslistade bolag har mer främmande kapital än eget kapital. Skillnaderna i skuldsättningsgraden mellan observationer med goodwillnedskrivningar och observationer som saknar goodwillnedskrivningar är däremot obetydliga. Utöver detta är det värt att notera att

goodwill (*GWA*) utgör i genomsnitt ungefär 19 % av totala tillgångar, något som förstärker betydelsen av goodwill som en tillgång i finska börsnoterade bolag. Skillnaden i mängden goodwill som finns på balansen mellan bolag som gjort goodwillnedskrivningar och bolag som inte gjort goodwillnedskrivningar är däremot inte statistiskt signifikant. I enlighet med avhandlingens sista hypotes uppvisar nedskrivningsföretag sämre ekonomisk företagsprestanda än företag utan goodwillnedskrivningar, vilket återspeglas i ett betydligt lägre medelvärde och median för $\Delta TURNOVER$. Däremot finns det inga signifikanta skillnader mellan medelvärden i variablerna *ROA*, ΔOCF och *B/M*. När det gäller kontrollvariabeln *SIZE* finns det skillnader mellan observationer med goodwillnedskrivningar och observation utan goodwillnedskrivningar.

Tabell 6. Deskriptiv statistik

Variabel	Totala urval (n = 514)			Goodwillnedskrivningar (n = 62)			Observation utan goodwillnedskrivningar (n = 452)			Chi2 test	t- Test	M-W U- Test
	Medelvård e	Media n	SD	Medelvård e	Median	SD	Medelvård e	Median	SD			
GOODW	3931,240	,000	54273,178	32591,230	4900,000	154345,231	,000	,000	,000			
GOODWIMP	,120	,000	,326	,000	1,000	,000	,000	,000	,000			
GIL	,003	,000	,020	,029	,009	,051	,000	,000	,000			
BATH	,190	,000	,393	,290	,000	,458	,180	,000	,382	,033		
SMOOTH	,300	,000	,459	,240	,000	,432	,310	,000	,463	,275		
ΔCEOC	,290	,455	,455	,420	,000	,497	,270	,000	,447	,019		
LEV	,582	,571	,238	,577	,583	,177	,582	,570	,245		,860	,682
GWA	,191	,168	,164	,201	,175	,154	,190	,168	,166		,614	,412
ΔTURNOVER	,051	,025	,267	-,018	-,029	,222	,061	,034	,272		,028	,000
ROA	,045	,048	,212	,029	,034	,104	,477	,051	,223		,508	,083
ΔOCF	,011	,007	,076	,010	,008	,044	,011	,006	,079		,887	,969
B/M	,699	,528	,980	,881	,587	1,943	,674	,511	,759		,410	,053
SIZE	5,468	5,436	,886	5,672	5,552	,829	,440	5,418	,891		,054	,056

Tabell 7 presenterar Pearsons korrelationerna av samtliga variabler som används i bägge regressionsmodellerna. Genom att titta närmare på tabellen kan det konstateras att det inte finns starka korrelationer mellan variablerna. Den starkaste korrelationskoefficienten är 0,477 och sålunda är multikollinearitet inte ett bekymmer för denna studie.³

Av resultatmanipuleringsvariablerna är *BATH* och *ΔCEOC* de ända som är signifikanta. Båda variablerna är signifikanta på 5-procentsnivån och korrelerar med beroende variabeln *GOODWIMP*. Dessa resultat överensstämmer med förväntningarna då båda har ett positivt samband (koefficienten > 0) och stöder således hypoteserna *H1a* och *H3a*. Av variablerna som representerar ekonomiska faktorer är *ΔTURNOVER* den enda variabeln som är signifikant. *ΔTURNOVER* är signifikant på 5-procentsnivån med en negativ koefficient, vilket tyder på att bolag med en negativ utveckling i omsättningen är mer benägna att skriva ner goodwill. I övrigt har *GWV*, *ROA*, *ΔOCF* och *B/M* den förväntade effekten, men variablerna är inte signifikanta. Kontrollvariabeln *SIZE* är däremot signifikant på 10-procentsnivån i den förväntade riktningen.

³ Multikollinearitet uppstår då en eller flera oberoende variabler korrelerar med varandra starkt. En generell nivå för då multikollinearitet uppstår är ungefär 0,8. Eftersom 0,477 är klart under denna nivå kan alla oberoende variabler antas som tillförlitliga och såvida ingå i regressionsmodellen.

Tabell 7. Pearsons korrelationstabell

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1 GOODWIMP	1											
2 GIL	,467***	1										
3 BATH	,094**	,061	1									
4 SMOOTH	-,048	,055	-,319***	1								
5 ΔCEOC	,104**	,157***	,124***	,016	1							
6 LEV	-,008	,036	,009	,141***	,007	1						
7 GWV	,022	,085*	-,029	,103**	,022	,114***	1					
8 ΔTURNOVER	-,097**	-,068	-,180***	,198***	-,085*	-,078*	,083*	1				
9 ROA	-,029	-,095**	,072	-,147***	-,016	-,477***	-,082*	,091**	1			
10 ΔOCF	-,004	,019	-,266***	,324***	,011	,126***	,046	,145***	-	1		
11 B/M	,069	,090**	-,020	-,074	,052	-,206***	-,018	-,071	,107**	-,019	-,097**	1
12 SIZE	,085*	-,068	-,144***	-,255***	,010	-,169***	-,204***	-,128***	,139**	-,083*	,139***	1

Notera: *Betecknar signifikanshet på 10-procentsnivån, **Betecknar signifikanshet på 5-procentsnivån, *** Betecknar signifikanshet på 1-procentsnivån.

6.3 Regressionsanalys

6.3.1 Bakomliggande faktorer till goodwillnedskrivningar

Resultaten från den första regressionsanalysen presenteras i tabell 8 nedan. Eftersom denna regressionsmodell undersöker faktorer som påverkar att bolag gör goodwillnedskrivningar inkluderas årsobservationer med såväl goodwillnedskrivningar som icke-goodwillnedskrivningar. Som redan tidigare nämnts fanns det inte starka korrelationer mellan samtliga oberoende variabler. För att ytterligare säkra att studien inte lider av multikollinearitet har VIF-värden erhållits.⁴

Som framgår av tabellen har den första regressionsmodellen ett Nagelkerke R^2 värde på 0,072 vilket indikerar att 7,2% av variationen i den beroende variabeln kan förklaras av de oberoende variablerna *BATH*, *SMOOTH*, *ΔCEOC*, *LEV*, *GWV*, *ΔTURNOVER*, *ROA*, *ΔOC*, *B/M* och *SIZE*. Av samtliga resultatmanipuleringsvariabler har alla den förväntade riktningen. Regressionsmodellen ger starka bevis på att big bath-redovisning förekommer i samband med goodwillnedskrivningar då variabeln *BATH* är signifikant på 5-procentsnivån med en positiv koefficient (koefficient = 0,079; p-värde = 0,480). Variabeln *SMOOTH* är däremot obetydlig i den förväntade riktningen (koefficient = 0,005; p-värde = 0,989). *ΔCEOC* är positiv och signifikant på 10-procentsnivån (koefficient = 0,503; p-värde = 0,080), vilket indikerar att förändringar i ledningsgruppen ökar sannolikheten av en goodwillnedskrivning. Variabeln *LEV* är däremot negativ och obetydlig (koefficient = -0,504; p-värde = 0,555).

GWV är obetydlig i den förväntade riktningen (koefficient = 1,045; p-värde: 0,229). Bolag med större mängder goodwill är således inte mer benägna att göra nedskrivningar. *ΔTURNOVER* har likaså den förväntade riktningen, men är däremot inte signifikant (koefficient = -1,062; p-värde = 0,110). Med andra ord verkar det som att bruttomåttet på företagens prestanda inte heller är en avgörande faktor till att finska börslistade bolag gör goodwillnedskrivningar. *ROA* är negativ och obetydlig (koefficient = -0,720; p-värde = 0,449) och således kan avhandlingen inte bekräfta

⁴ De erhållna VIF-värdena indikerar att multikollinearitet inte är ett problem då dessa värden är betydligt lägre än de allmänna gränsvärdena 4 och 10 (O'Brien, 2007).

resultaten från Saastamoinen och Pajunen (2016) om att mindre lönsamma bolag skulle vara mer benägna att göra goodwillnedskrivningar. I motsats till förväntningarna är ΔOCF positiv och obetydlig (koefficient = 1,313; p-värde = 0,509). Slutligen är B/M positiv och obetydlig (koefficient = 0,101; p-värde = 0,387). Ett högre Book-to-Market värde ökar med andra ord inte sannolikheten av en goodwillnedskrivning. Kontrollvariabeln $SIZE$ är statistiskt signifikant i den förväntade riktningen (koefficient = 0,377; p-värde = 0,029). Det här indikerar att större bolag är i allmänhet mer benägna att göra goodwillnedskrivningar. Detta är i linje med Saastamoinen och Pajunen (2016) som likaså fann att större bolag är mer benägna att göra goodwillnedskrivningar.

Tabell 8. Resultat från logistiska regressionsmodellen

Observationer	514			
Nagelkarke R^2	,072			
<i>Variabel</i>	<i>Förväntad effekt</i>	<i>Koefficient</i>	<i>P-värde</i>	<i>VIF</i>
BATH	+	,709 (,359)	,048	1,289
SMOOTH	+	,005 (,369)	,989	1,346
$\Delta CEOC$	+	,503 (,287)	,080	1,033
LEV	-	-,504 (,855)	,555	1,416
GWV	+	1,045 (,869)	,229	1,060
$\Delta TURNOVER$	-	-1,062 (,666)	,110	1,118
ROA	-	-,720 (,951)	,449	1,358
ΔOCF	-	1,313 (1,990)	,509	1,182
B/M	+	,101 (,117)	,387	1,093
SIZE	+	,377 (,173)	,029	1,235
Constant	?	-4,380 (1,192)	,000	

Notera: Standardfelet presenteras inom parenteser.

6.3.2 Faktorer som påverkar storleken på goodwillnedskrivningar

I tabell 9 presenteras resultaten från avhandlingens andra regressionsmodell. Regressionsmodellen undersöker storleken på goodwillnedskrivningar och således inkluderades enbart årsobservationer med goodwillnedskrivningar ($n = 62$). Liksom i den tidigare tabellen presenteras den förväntade riktningen, koefficienterna, standardfelet och p-värden för samtliga variabler. Regressionsmodellen har ett R^2 värde på 0,433 vilket indikerar att 43,3% av variationen i den beroende variabeln kan förklaras av de oberoende variablerna. Jämfört med den första modellen kan ifrågasvarande modell förklara variationen i den beroende variabeln betydligt bättre.

Variabeln *BATH* som var positiv och signifikant i den första regressionsmodellen är numera negativ och obetydlig (koefficient = -0,006; p-värde = 0,724). Med andra ord finns det inte ett samband mellan storleken på goodwillnedskrivningar och onormalt dåliga rörelseresultat innan avskrivningar och nedskrivningar. $\Delta CEOC$ är fortfarande positiv och signifikant på 10-procentsnivån (koefficient = 0,023; p-värde = 0,084). *LEV* är däremot negativ och obetydlig (koefficient = -0,019; p-värde = 0,674). Således verkar det som att skuldsättningsgraden inte har en avgörande roll i att förutspå storleken på goodwillnedskrivningar i finska börsnoterade bolag.

När det kommer till variabler som representerar ekonomiska faktorer kan man i den andra regressionsmodellen hitta ett statistiskt signifikant samband. Detta samband finns i variabeln *ROA* (koefficient = -0,186; p-värde = 0,018) och är i linje med AbuGhazaleh, Al-Hares och Roberts (2011) som fann att bolag med sämre lönsamhet i snitt gör större goodwillnedskrivningar. I övrigt är *GWV* fortfarande positivt och obetydlig (koefficient = 0,054; p-värde = 0,157). $\Delta TURNOVER$ har inte den förväntade riktningen och är därtill obetydlig (koefficient = 0,007; p-värde = 0,813). ΔOCF är positiv och obetydlig (koefficient = 0,085; p-värde = 0,529). *B/M* är också positiv och obetydlig (koefficient = 0,001; p-värde = 0,671). Intressant nog är kontrollvariabeln *SIZE* negativ och signifikant (koefficient = -0,018; p-värde = 0,019). Om den första modellen indikerar att större bolag är mer benägna att göra goodwillnedskrivningar, indikerar den andra regressionsmodellen att mindre bolag gör större goodwillnedskrivningar.

Tabell 9. Resultat från linjära regressionsmodellen

Observationer	62		
R ²	,433		
<i>Variabel</i>	<i>Förväntad effekt</i>	<i>Koefficient</i>	<i>P-värde</i>
BATH	+	-,006 (,016)	,724
SMOOTH	?	,002 (,016)	,899
ΔCEO	+	,023 (,013)	,084
LEV	-	-,019 (,045)	,674
GWV	+	,054 (,037)	,157
ΔTURNOVER	-	,007 (,031)	,813
ROA	-	-,186 (,076)	,018
ΔOCF	-	,085 (,134)	,529
B/M	+	,001 (,004)	,671
SIZE	+	-,018 (,007)	,019
Constant	?	,125 (,054)	,026

Notera: Standardfelet presenteras inom parenteser. Fet stil indikerar att en variabel är signifikant.

6.3.3 Övriga analyser

Enligt Saastamoinen och Pajunen (2016) är vissa branscher känsligare än andra, vilket i sig kan ha en inverkan på att vissa branscher gör mer goodwillnedskrivningar än andra. För att säkerställa att avhandlingens resultat inte drivs av branscheffekter inkluderas kontrollvariablerna *CONS*, *IND*, *MAT*, och *TECH*. De precisnämnda variablerna är alla dummyvariabler och antar värdet 1 ifall bolaget hör till branschen och 0 i andra fall.

I samband med att branscheffekterna prövas, utförs ytterligare analyser på vd-byten. Den ursprungliga variabeln $\Delta CEOC$ spjälkas till två variabler: $CEOC$ och $CEOC+I$. I detta fall kontrollerar variabeln $CEOC$ ifall en ny vd gör goodwillnedskrivningen under året då hen anställs, medan $CEOC+I$ kontrollerar ifall goodwillnedskrivningen blir aktuell först året därpå. Tanken bakom att spjälka den ursprungliga variabeln till två skilda variabler är att få en bättre uppfattning om sambandet som finns mellan vd-byten och goodwillnedskrivningar i båda regressionsmodellerna.

Som framgår av tabell 10 är alla variabler som kontrollerar för eventuella branschskillnader obetydliga. Följaktligen indikerar detta att en viss bransch inte är mer benägen att skriva ner goodwill än en annan. Ifall man sätter detta i jämförelse med tidigare studier, kan man konstatera att resultaten inte är i linje med Saastamoinen och Pajunen (2016) som fann att materialbranschen skulle vara mer benägen att skriva ner goodwill och att teknologibranschen, å andra sidan, skulle vara mindre benägen att skriva ner goodwill.

Intressant nog är $CEOC$ obetydlig, medan $CEOC+I$ är signifikant på 10-procentsnivån. Således kan man anta att goodwillnedskrivningar är mer troliga efter att vd:n tjänstgjort sitt första fullständiga år. Därtill kan man påpeka att det signifikanta resultatet i den första regressionsmodellen främst drivs av $CEOC+I$. Den andra regressionsmodellen ger däremot inte övertygande bevis på att det skulle finnas skillnader mellan $CEOC$ och $CEOC+I$ då båda är obetydliga.

Av resterande variablerna är $BATH$ fortfarande positiv och signifikant på 5-procentsnivån i den första regressionsmodellen och obetydlig i den andra modellen. $SMOOTH$ och LEV är likaså fortfarande obetydliga i båda modellerna. Av variabler som representerar ekonomiska faktorer har det inte heller skett förändringar i samband med att övriga analyser utförts. Däremot har kontrollvariabeln $SIZE$ gått från att tidigare vara signifikant på 5-procentsnivån till att numera vara obetydlig.

Tabell 10. Resultat från övriga analyser

<i>Variabel</i>	<i>Förväntad effekt</i>	<i>Modell 1</i>	<i>Modell 2</i>
BATH	+	,738** (,369)	-,006 (,016)
SMOOTH	+	-,040 (,370)	,002 (,017)
CEOC	+	,201 (,372)	,022 (,016)
CEOC+1	+	,664* (,355)	,024 (,016)
LEV	-	-,114 (,862)	-,020 (,047)
GWV	+	1,191 (,922)	,054 (,038)
ΔTURNOVER	-	-1,029 (,660)	,007 (,032)
ROA	-	-,597 (,926)	-,186** (,077)
ΔOCF	-	1,347 (1,978)	,087 (,137)
B/M	+	,072 (,122)	,001 (,004)
SIZE	+	,243 (,204)	-,018** (,007)
CONC	?	,106 (,473)	-
IND	?	-,606 (,497)	-
MAT	?	,201 (,549)	-
TEC	?	-,573 (,616)	-
Constant	-	-3,633** (1,462)	,126** (,056)

Notera: *Betecknar signifikanshet på 10-procentsnivån, **Betecknar signifikanshet på 5-procentsnivån, *** Betecknar signifikanshet på 1-procentsnivån.

6.4 Resultatdiskussion

På basen av den tidigare litteraturen förutspådde det första hypotesparet ett positivt samband mellan big bath-redovisning och goodwillnedskrivningar. I den befintliga litteraturen om resultatmanipulering förknippas big bath-redovisning ofta med stora negativa förändringar i resultatet före avskrivningar och nedskrivningar (se Francis,

Hanna och Vincent, 1996; Reidl, 2004). Den första regressionsmodellen påvisar att bolag gör nedskrivningar under onormalt dåliga perioder vilket stöder teorin om big bath. Intressant nog är *BATH* av samtliga variabler den mest förklarande variabeln, varav det finns indikationer på att finska börsnoterade bolag utnyttjar big bath-redovisning för att befria bolaget från framtida goodwillnedskrivningar (Massoud och Raiborn, 2003). I motsats till flera andra studier kan den andra regressionsmodellen däremot inte framföra empiriskt stöd på att bolag skulle göra större goodwillnedskrivningar under sämre perioder (b.la. AbuGhazaleh, Al-Hares och Roberts, 2011; Steinheim och Madsen, 2016; Saastamoinen och Pajunen, 2016).⁵ Följaktligen får enbart *H1a* stöd. Fastän den ena hypotesen om big bath-redovisning får stöd bör man lyfta fram att variabeln *BATH* uttrycker onormalt dåliga förändringar i rörelseresultatet före avskrivningar och nedskrivningar. Eftersom *BATH* också kan betraktas som en ekonomisk indikation, bör sambandet i den första regressionsmodellen tolkas med en viss försiktighet. Sambandet mellan *BATH* och goodwillnedskrivningar kan, trots allt, indikera att goodwillnedskrivningar i finska börsnoterade bolag återspeglar faktiska värdenedgångar.

För att övergå till den andra engångsföreteelsen, förutspådde *H2* ett samband mellan goodwillnedskrivningar och resultatutjämnningar. De erhållna resultaten från regressionsmodellen påvisar att bolag med onormalt höga resultat inte skulle göra oftare goodwillnedskrivningar. Detta är i linje med Steinheim och Madsen (2016) och indikerar att finska börsnoterade bolag inte använder goodwillnedskrivningar som ett verktyg för att jämna ut resultatet under bättre perioder. *H2* får således inte stöd.

Hypotesparet *H3a* och *H3b* antog ett positivt samband mellan vd-byte och goodwillnedskrivningar. I den befintliga litteraturen har vd-byten i flera fall ansetts vara en av de mest centrala faktorerna till nedskrivningar av tillgångar (Strong och Meyer, 1987; Francis, Hanna och Vincent, 1996; Beatty och Weber, 2006; Hamberg, Paananen och Novak, 2011; Saastamoinen och Pajunen, 2016). Resultaten från den första regressionsmodellen indikerar att förändringar i ledningsgruppen ökar

⁵ Saastamoinen och Pajunen (2016) antog i sin studie att big bath-redovisning hade förekommit om resultatet innan nedskrivningen var negativt. Med andra ord skiljer sig variabeln avsevärt från avhandlingens big bath variabel. Följaktligen kan resultatet jämfört med den tidigare studien på finska börsnoterade bolag delvis bero på detta.

sannolikheten av en goodwillnedskrivning i finska börsnoterade bolag. Nedskrivningen inträffar i första hand under $t+1$, det vill säga då vd:n tjänstgjort sitt första fullständiga år. Detta är minst sagt intressant och stöder Gabarro (1985) som hävdar att stora strategiska förändringar inte alltid sker under det första året och framhäver således betydelsen av att se på effekten av vd-byten på en längre tidsperiod. Därtill påvisade den andra regressionsmodellen att en ny vd också har en tendens att göra större goodwillnedskrivningar, vilket är i linje med resultaten från Masters-Stout, Costigan och Lovata (2008). *H3a* och *H3b* får således stöd.

Med hänsyn till det ovannämnda kan sambandet som finns mellan goodwillnedskrivningar och vd-byten indikera att flexibiliteten i nedskrivningstesten möjligen utnyttjas av ledningar i finska börsnoterade bolag. Fastän denna avhandling inte möjliggör en att dra konkreta orsakssamband kan man inte bortse från det faktum att beslutet att göra en goodwillnedskrivning varierar beroende på vd:ns anställningstid. Eftersom direkta orsakssamband är omöjliga att få fram, har alternativa förklaringar utvecklats för att beskriva sambandet mellan nedskrivningar och förändringar i ledningsgruppen. Exempelvis kan den nya vd:n lägga skulden på den tidigare ledningen (Moore, 1973) för att befria bolaget från framtida nedskrivningar (Masters-Stout, Costigan och Lovata, 2008). Från ett alternativt perspektiv kan sambandet bero på att den tidigare vd:n gjort en subjektiv värdering för att kvarhålla sitt rykte (Ramanna och Watts, 2012). Å andra sidan kan den subjektiva bedömningen bero på bonussystem som eventuellt är kopplade till bolagets prestanda. Med hänsyn till dessa förklaringar, kan det således tolkas att goodwillvärdet i balansen inte nödvändigtvis återspeglar det verkliga värdet innan vd-bytet.

Det sista hypotesparet för resultatmanipulering förutspådde ett samband mellan skuldsättningsgrad och goodwillnedskrivningar. Resultaten från regressionsmodellerna kan inte framföra empiriskt bevis på att mer skuldsatta bolag skulle vara mindre benägna att göra goodwillnedskrivningar eller att dessa bolag skulle försöka undvika större nedskrivningar. Resultatet är i linje med Saastamoinen och Pajunen (2016) som inte heller kunde påvisa ett samband som stöder Watts och Zimmerman (1990) antagande om att bolag med högre skuldsättningsgrad använder mer resultatshöjande redovisningsmetoder. Både *H4a* och *H4b* förkastas.

Avhandlingens sista hypotes undersökte ifall rapporterade goodwillnedskrivningar kan kopplas till faktiska nedskrivningsfaktorer. Nämnvärt är att de inkluderade variablerna uttryckte prestandan på bolagsnivå då finansiell information per kassagenererande enhet inte är tillgänglig. Av samtliga variabler kunde enbart ett signifikant samband identifieras. Med andra ord verkar det som att ekonomiska faktorer på bolagsnivå varken kan förklara förekomsten eller storleken på goodwillnedskrivningar i finska börsnoterade bolag, förutom *ROA* på storleken av goodwillnedskrivningar. Resultatet från båda regressionsmodellerna skiljer sig således avsevärt från AbuGhazaleh, Al-Hares och Roberts (2011) som i sin studie fann en koppling mellan flera ekonomiska faktorer och goodwillnedskrivningar. Nämnvärt är att modellen avviker från den som AbuGhazaleh, Al-Hares och Roberts (2011) använt, vilket delvis kan vara orsaken till att avhandlingen inte kommer till ett liknande resultat. AbuGhazaleh, Al-Hares och Roberts (2011) inkluderade samtliga årsobservationer i sin regressionsmodell vars beroende variabel var den relativa storleken på goodwillnedskrivningen till skillnad från avhandlingens modell som enbart beaktade observationer med goodwillnedskrivningar.

6.5 Begränsningar, reliabilitet och validitet

Att dra en konkret linje för vad som ska betraktas som opportunistiskt beteende är ofta en utmaning i studier som undersöker förekomsten av resultatmanipulering (Fields, Lys och Vincent, 2001). Ett konkret exempel på detta är huruvida variabler som representerar förändringar i ledningsgruppen återspeglar opportunistiskt beteende eller huruvida dessa återspeglar grundläggande ekonomiska element. Sambandet som finns mellan vd-byte och goodwillnedskrivningar kan i själva verket delvis drivas av att bolaget som presterat dåligt gjort förändringar i ledningsgruppen och följaktligen redovisat en goodwillnedskrivning (Steinheim och Madsen, 2016). En annan begränsning som redan delvis diskuterats är hur variabeln *BATH* ska tolkas. Fastän variabeln ger indikationer på att big bath-redovisning förekommer, så kan man inte bortse från det faktum att variabeln egentligen är ett ekonomiskt mått. Såvida kan man argumentera om att variabeln enbart borde uppfattas som en ekonomisk faktor och följaktligen enbart ge stöd till den sista hypotesen.

Innan avhandlingen sammanfattas finns det även skäl att lyfta fram två viktiga begrepp inom företagsekonomiska forskningsmetoder, nämligen reliabilitet och validitet. Med reliabilitet avses huruvida resultaten från en studie är repeterbara, medan validitet i sin tur visar om studien mäter det som verkligen är avsett att mäta (Bryman och Bell, 2011; 40-43). Data för studien samlades in från Bureau van Dijks Orbis-databas. Eftersom databasen inte hade uppgifter om vd-byten eller storleken på goodwillnedskrivningar, insamlades denna data manuellt från bolagens årsredovisningar och finansiella rapporter. Med andra ord kan man konstatera att data som använts i denna studie bygger på tillförlitliga källor. Därutöver kan man påpeka att både forskningsmetoden och variablerna som använts i denna avhandling bygger på tidigare studier inom goodwillområdet. Med hänsyn till detta samt diskussionen i föregående avsnitt kan resultaten i denna avhandling betraktas som tillförlitliga.

7 SAMMANFATTNING

7.1 Avhandlingens konklusioner

I samband med att IFRS blev obligatoriskt för EU-börslistade bolag, förändrades behandlingen av goodwill avsevärt. Den reviderade versionen av IAS 36 medförde att systematiska avskrivningar slopades och ersattes istället med årliga nedskrivningstest. Kortfattat innebär nedskrivningstestet att goodwill uppskattas till verkliga värden för att det sedan ska vara möjligt att fastställa ifall det finns ett nedskrivningsbehov. Tanken bakom övergången var att nedskrivningstesterna skulle återspegla det underliggande värdet bättre än systematiska avskrivningar och följaktligen bidra med mer relevant information för intressenter.

Det ersättande nedskrivningstestet har ifrågasatts på grund av den handlingsfrihet som är kopplad till standarden. Ett flertal tidigare studier inom goodwillområdet har i själva verket funnit att standarden bidragit men nya möjligheter för resultatmanipulering och att bolag möjligen utnyttjar detta (b.la. Jordan och Clark, 2004; Beatty och Weber, 2006; Masters-Stout, Costigan och Lovata, 2008; Hamberg, Paananen och Novak, 2011; Saastamoinen och Pajunen, 2016; Steinheim och Madsen, 2016). Fastän standarden blivit utsatt för omfattande kritik, finns det studier som poängterar att nedskrivningstesterna förbättrat tillförlitligheten på finansiella rapporter (b.la. Godfrey och Koh, 2009; AbuGhazaleh, Al-Hares och Roberts, 2011; Chalmers, Godfrey och Webster, 2011; Lee, 2011).

Syftet med avhandlingen var att undersöka ifall det finns indikationer som tyder på att finska börsnoterade bolag otillbörligt utnyttjar flexibiliteten i IAS 36. Med hjälp av ett urval bestående av 514 årsobservationer mellan tidsperioden 2014 och 2019, undersöktes i avhandlingen de faktorer som påverkar goodwillnedskrivningar i finska börsnoterade bolag. Med stöd av tidigare studier utvecklades 8 hypoteser. Regressionsmodellerna och variablerna utvecklades likaså med stöd från tidigare studier.

Det övergripande resultatet från avhandlingen är i linje med flera tidigare studier som undersökt faktorer som påverkar förekomsten av goodwillnedskrivningar. I avhandlingen framkommer det empiriskt bevis på att vd-byten är en betydande faktor till förekomsten av goodwillnedskrivningar. Resultaten från regressionsanalyserna indikerar att en ny vd:n kan ha agentbaserade incitament att påverka beslut som berör redovisningen av goodwillnedskrivningar. Sambandet som identifierats mellan vd-byte och goodwillnedskrivningar kan även indikera att tidigare vd:n varit ovillig att göra en goodwillnedskrivning. Därtill framför avhandlingen empiriskt bevis på att bolag oftare gör goodwillnedskrivningar under perioder med onormalt dåliga resultat. I den befintliga litteraturen har detta ofta uppfattats som big bath-redovisning. Med andra ord finns det indikationer som tyder på att finska börsnoterade bolag utnyttjar big bath-redovisning i samband med goodwillnedskrivningar. Å andra sidan kan sambandet mellan onormalt dåliga resultat och goodwillnedskrivningar indikera att ledningsgruppen i själva verket vidtar åtgärder för att tillhandahålla relevant information om goodwill i finansiella rapporter. I övrigt hittas det få kopplingar mellan goodwillnedskrivningar och variabler som mäter ekonomiska faktorer. Den andra regressionsmodellen ger dock indikationer på att bolag som haft sämre lönsamhet i snitt gör större goodwillnedskrivningar. Sammantaget tyder resultaten från avhandlingen att nedskrivningarna inte nödvändigtvis återspeglar faktiska värdenedgångar och att bolagsledningar i finska börsbolag kan ha incitament att opportunistiskt utnyttja handlingsfriheten i IAS 36.

7.2 Bidrag och förslag på fortsatta studier

Hur avhandlingen bidrar till den redan existerande litteraturen kan avslutningsvis lyftas fram. En central orsak till att avhandlingen undersökte en standard som infördes för 15 år sedan, var att slutsatserna dragna i tidigare studier långt byggde på data från perioden då standarden var ny. Således bidrar avhandlingen med en undersökning på goodwillnedskrivningar med mer aktuella data. Resultaten från avhandlingen borde vara av intresse för såväl standardsättare som intressenter och betonar betydelsen av att även i fortsättningen undersöka faktorer som påverkar goodwillnedskrivningar. I fortsättningen kunde studier som undersöker faktorer som påverkar

goodwillnedskrivningar inkludera ytterligare variabler, så som mängden kassagenererande enheter och storleken på dessa. Därutöver kunde det vara intressant att utöver vd:n inkludera andra positioner från ledningsgruppen för att avgöra ifall byte i någon annan ledningsposition ökar sannolikheten av en nedskrivning. Slutligen kunde fortsatta studier undersöka ifall det finns skillnader i faktorer som påverkar goodwillnedskrivningar mellan länder som tillämpar IFRS.

KÄLLFÖRTÄCKNING

- AbuGhazaleh, N.M., Al-Hares, O.M. & Roberts, C. (2011). Accounting discretion in goodwill impairments: UK evidence. *Journal of International Financial Management & Accounting*. 22(3), 165–204.
- Akerlof, G.A. (1970). The Market for "Lemons": Quality Uncertainty and the Market Mechanism. *The Quarterly Journal of Economics*, Oxford University Press. 84(3), 488-500.
- Beatty, A. & Weber, J. (2006). Accounting discretion in fair value estimates: An examination of SFAS 142 goodwill impairments. *Journal of Accounting Research*. 44(2), 257–288.
- Bloom, M. (2009). Accounting For Goodwill. *A Journal of Accounting, Finance and Business Studies* 45(3), 379–389.
- Bryman, A. & Bell, E. (2011). *Business Research Methods*. Oxford University. Press Inc. (3rd edition).
- Bugeja, M. & Gallery, N. (2006). Is older goodwill value relevant? *Accounting and Finance*. 46(4), 519–535.
- Carlin, T. M. & Finch, N. (2011). Goodwill Impairment Testing Under IFRS – A False Impossible Shore? *Pacific Accounting Review* 23(3), 368–392.
- Chalmers, K.G., Godfrey, J.M. & Webster, J.C. (2011). Does goodwill impairment regime better reflect the underlying economic attributes of goodwill? *Accounting and Finance*. 51(3), 634–660.
- Colquitt, L. & Wilson, A. (2002). The elimination of pooling-of-interests and goodwill amortisation and its effect on the insurance industry. *Journal of Insurance Regulation*. 20(3), 338–351.
- Comiskey, E. E. & Mulford, C. W. (2010). Goodwill, triggering events, and impairment accounting. *Managerial Accounting*. 36(9), 746–767.
- Comiskey, E. E., Clarke, J. E. & Mulford, C. W. (2010). Is Negative Goodwill Valued by Investors? *Accounting Horizons*. 24(3), 333–353.
- Damodaran, A. (2005). The Value of Synergy. *Stern School of Business* (October), 1–47.

- Deloitte (2018) Navigating through the 2018–2020 M&A cycle. Tillgänglig: <https://www2.deloitte.com/global/en/pages/mergers-and-acquisitions/articles/m-a-prediction.html>
- EFRAG (2014) Should Goodwill Still Not be Amortised? Accounting and Disclosure for Goodwill, July 2014.
- EFRAG (2016) What Do We Really Know About Goodwill and Impairment? A quantitative Study, September 2016.
- EFRAG (2017) Goodwill Impairment Test: Can it be Improved? EFRAG Discussion paper, June 2017.
- Elliott, J.A., & Shaw, W.H. (1988). Write-offs as Accounting Procedures to Manage Perceptions. *Journal of Accounting Research*, 26, 91–119.
- FASB (2001). Statement of Financial Accounting Standards No. 142: Goodwill and other intangible assets. (citerad som SFAS 142).
- Fields, T. D., Lys, T. Z., Vincent L. (2001). Empirical Research on Accounting Choice. *Journal of Accounting and Economics*. 31(1-3), 255-307.
- Francis, J., Hanna, D., & Vincent, L. (1996). Causes and Effects of Discretionary Asset Write-off. *Journal of Accounting Research*. 34, 117–134.
- Gabarro, J. (1985) When a new manager takes charge. *Harvard Business Review*. 63(3), 110–123.
- Giuliani, M. & Brännström, D. (2011). Defining goodwill: a practice perspective. *Journal of Financial Reporting and Accounting*. (9)2, 161–175.
- Glaum, M., Landsman, W. & Wyrwa, S. (2015). Determinants of goodwill impairment under IFRS: International evidence. Working paper, WHU – Otto Beisheim School of Management, University of North Carolina, and Justus-Liebig-University Giessen.
- Godfrey, J. M. & Koh, P. S. (2009). Goodwill impairment as a reflection of investment opportunities. *Accounting & Finance*. 49(1), 117–140.
- Gore, R. & Zimmerman, D. (2010). Is goodwill an asset? *The CPA Journal*. 80(6), 46–48.
- Graham, J. R., C. R. Harvey, & S. Rajgopal. (2005). The Economic Implications of Corporate Financial Reporting. *Journal of Accounting and Economics*, 40(1–3), 3-73.

- Hamberg, M., Paananen, M. & Novak, J. (2011). The Adoption of IFRS 3: The Effects of Managerial Discretion and Stock Market Reactions. *European Accounting Review* 20(2), 263–288.
- Hayn, C. & Hughes, P.J. (2006). Leading indicators of goodwill impairment. *Journal of Accounting, Auditing and Finance*. 21(3) 223–265.
- Healy, P. M. & Wahlen, J. M. (1999). A Review of the Earnings Management Literature and Its Implications for Standard Setting. *Accounting Horizons*. 13(4), 365–383.
- IASB (2004a). International Accounting Standard 36: Impairment of Assets. London: IASB. (citerad som IAS 36).
- IASB (2004b). International Accounting Standard 38: Intangible Assets. London: IASB. (citerad som IAS 38).
- IASB (2008). International Financial Reporting Standard 3: Business Combinations. London: IASB. (citerad som IFRS 3).
- Iatridis, G.E. & Senflehner, D. (2014). An empirical investigation of goodwill in Austria: Evidence on management change and cost of capital. *Australian Accounting Review*. 69(2), 171–181.
- Jarva, H. (2009). Do firms manage fair value estimates? An examination of SFAS 142 goodwill impairments. *Journal of Business Finance & Accounting*. 36(9–10), 1059–1086.
- Jensen, M.C. & Meckling, W.H. (1976). Theory of the firm: managerial behavior, agency costs and ownership structure. *Journal of Financial Economics*. 3(4), 305–360.
- Jerman, M., & Manzin, M. (2008). Accounting Treatment of Goodwill in IFRS and US GAAP. *Organizacija*. 41(6), 218–225.
- Ji, K. (2013). Better Late than Never, the Timing of Goodwill Impairment Testing in Australia. *Australian Accounting Review*. 23(4), 369–379.
- Johnson, T.L. & Petrone, K.R. (1998). Is goodwill an asset? *Accounting Horizons*. 12(3), 293–303.
- Jordan, C.E. & Clark, S.J. (2004). Big bath earning management: The case of goodwill impairment under SFAS No. 142. *Journal of Applied Business Research*. 20(2), 63–69.

- Kauppalehti.fi (2019) Tillgänglig: <https://www.kauppalehti.fi/uutiset/sijoittajat-saavat-odottaa-ikavia-uutisia-kun-porssiyhtioiden-liikearvot-paisuvat-ja-suhdanne-heikkenee/d45e6d2e-7d5c-48c7-af84-b380e7417563> (Läst: 20.12.2020).
- Kauppalehti.fi (2020) Tillgänglig: <https://www.kauppalehti.fi/uutiset/yrityskauppojen-takia-paisuneet-liikearvot-pelottavat-jo-ja-se-on-tilintarkastajan-mielesta-hyvin-ongelmallinen-juttu/9e49bcb6-bfd8-4fa4-97a6-d53d0a22d421> (Läst: 20.12.2020).
- Lee, C. (2011). The effect of SFAS 142 on the ability of goodwill to predict future cash flows. *Journal of Accounting and Public Policy*. 30(3), 236-255.
- Lee, T. A. (1971). Goodwill – an example of puzzle solving in accounting. *Abacus*. 24(93), 79–91.
- Lhaopadchan, S. (2010). Fair value accounting and intangible assets: Goodwill impairment and managerial choice. *Journal of Financial Regulation and Compliance*. 18(2), 120–130.
- Li, K.K. and Sloan, R.G. (2009). Has goodwill accounting gone bad? SSRN Working paper
- Ma, R. & Hopkins, R. (1988). Goodwill – An Example of Puzzle-Solving in Accounting. *Abacus*. 24(1), 75–85.
- Massoud, M.F. & Raiborn, C.A. (2003) Accounting for goodwill: Are we better off? *Review of Business*. 24(2), 26–32.
- Masters-Stout, B., Costigan, M. L. & Lovata, L. M. (2008). Goodwill impairments and chief executive officer tenure. *Critical Perspectives on Accounting* 19(1), 1370–1383
- Mohanram, P.S. (2003). How to Manage Earnings Management. *Accounting World*. Oct, 1-12.
- Moore, M.L. (1973) Management Changes and Discretionary Accounting Decisions. *Journal of Accounting Research*. 11(1), 100–107.
- Nethercott, L. & Hanlon, C.D. (2002). When is goodwill not goodwill? The accounting and taxation implications. *Australian Accounting Review* 12(1), 55–63.
- O’Brien, R.M. (2007). A caution regarding rules of thumb for variance inflation factors. *Quality and Quantity*, 41, 673–690.
- O’Donovan, T. R. (1962). Opportunism and Executive Behavior. *Management of Personnel Quarterly*. 1(3), 6–9.

- Owens, R. N. (1923). Goodwill in the Accounts. *The University Journal of Business*. 1 (3), 282–299.
- Paananen, M. (2008). Fair value accounting for goodwill under IFRS: An exploratory study of the comparability in France, Germany and the United Kingdom. In Social Science Research Network working paper.
- Pajunen, K. & Saastamoinen, J. (2013). Do auditors perceive that there exists earnings management in goodwill accounting under IFRS? *Managerial Accounting Journal*. 28(3), 245–260.
- Qasim, A., Haddad, A.E. & AbuGhazaleh, N.M. (2013). Goodwill accounting in the United Kingdom: The effect of International Financial Reporting Standards. *Review of Business and Finance Studies*. 4(1), 63–78.
- Ramanna, K. (2008). The implications of unverifiable fair-value accounting: Evidence from the political economy of goodwill accounting. *Journal of Accounting and Economics*. 45(1), 253–281.
- Ramanna, K. & Watts, R. L. (2012). Evidence on the use of unverifiable estimates in required goodwill impairment. *Review of Accounting Studies*. 17(4), 749–780.
- Riedl, E. J. (2004). An Examination of Long-Lived Asset Impairments. *The Accounting Review*. 79(3/2004), 823–852.
- Saastamoinen, J. & Pajunen, K. (2016). Management discretion and the role of the stock market in goodwill impairment decisions – evidence from Finland. *International Journal of Managerial and Financial Accounting*. 8(2), 172–195.
- Sandell, N. & Svensson, P. (2017). Writing write-downs: the rhetoric of goodwill impairment. *Qualitative Research in Accounting & Management*. 14(1), 81–102
- Seetharaman, A., Balachandran, M. & Saravanan, A.S. (2004). Accounting treatment of goodwill: Yesterday, today and tomorrow – problems and prospects in the international perspective. *Journal of Intellectual Capital*. 5(1), 131–152.
- Seetharaman, A., Sreenivasan, J., Sudha, R. & Yee, T. Y. (2006). Managing impairment of goodwill. *Journal of Intellectual Capital*. 7(3), 338–353.
- Stenheim, T., & Madsen, D. (2016). Goodwill Impairment Losses: Economic Impairment, Earnings Management and Corporate Governance. *Journal of Accounting and Finance*. 16(2), 11-30.

- Storå, J. (2013). Earnings management through IFRS goodwill impairment accounting: In the context of incentives created by earnings targets. Publications of the Hanken School of Economics, 256. Helsinki: Hanken School of Economics.
- Strong, J. S. & Meyer, J. R. (1987). Asset Write-downs: Managerial Incentives and Security Returns. *The Journal of Finance*. 42(1), 643–661.
- Watts, R. L. & Zimmerman, J. L. (1990). Positive Accounting Theory: A Ten Year Perspective. *The Accounting Review*. 65(1), 131–156.
- Wines, G., Dagwell, R. & Windsor, C. (2007). Implications of the IFRS goodwill accounting treatment. *Managerial Auditing Journal*. 22(9), 862–880.
- Zang, Y. (2008). Discretionary behavior with respect to the adoption of SFAS no. 142 and the behavior of security prices. *Review of Accounting and Finance*. 7(1), 38–68.
- Zikmund, W. G., Babin, B. J., Carr, J. C., & Griffin, M. (2009). *Business Research Methods* (8th edition). USA: South-Western College Publishing.
- Zucca, Linda J. & Campbell, David R. (1992). A Closer Look at Discretionary Writedowns of Impaired Assets. *Accounting Horizons*. September 1992, 30-41.